

העולם הזה

מס' 1018 שנה 20
מ"ז ניסן תשי"ז 17.4.1957
המחיר 450 פרי

בגין לשלטון?

רחוב גליקסון 8, תל-אביב, טלפון 26785,
ת. ד. 136. מען למברקים: "עולםפרט".
המוציא לאור: העולם הזה בע"מ.
זפנס משה שהם בע"מ, ת"א, טל. 62239.
ההפצה: דוד סופר ובניו, תל-אביב.
המערכת איננה אחראית לתוכן המודעות.

העורך הראשי:
אורי אבנרי
ראש המערכת:
שלום כהן
עורכי-משנה:
רוב איתן, אורי סלע

עורך כיתוב:
סילבי קשת
כתב בכיר:
אלי תבור
עורך תכנית:
אהרון צור
צלם המערכת:
אריה קרו

תכרי המערכת:

ישראל ביבר, ניצה גבי, שיע נזר, ילי
גלילי, דוד הורוביץ, רותי ורד, רותי
וזהר, אברהם חרסון, אסתר סאבור, אלכס
סמס, אביבה סלע, עמוס קינן, שלמה קרו.

העתון הנקרא ביותר במדינה

21.6.72

מה קורה כאשר נפגשים העורכים של שני שבועונים בעלי דעות מדיניות מעניינות, בני שתי יבשות?

כל שיחה כזאת הופכת באופן טבעי ל-
ראיון הדדי כי כל אחד מן השניים רוצה
לשמוע לא רק אינפורמציה פוליטית שוטפת,
אלא גם לקבל התרשמות מן הדעות הרווחות
בזמנים משכילים בארץ השניה על בעיות
יטוד. החודש ניתנה לנו הזדמנות מעניינת
לראות איך פועל תהליך זה בשני הכיוונים.
לפני שלושה שבועות סיפר לך אורי
אבנרי, במאמרו "מטאפיזיקה פיקאדילי", על
שורה של פגישות עם מדינאים ועורכים ב-
ברטיניה (העולם הזה 1016). בין השאר
פרך לך על פגישתו עם שניים מעורכי הש-
בעון הבריטי החשוב ביותר — מיסטר ג'ון
מדיגלי, עורך האקונומיסט לענייני מדיניות
חוק, ומיסטר ט. ר. ליטל, עורך אותו שבו
עון לענייני המרחב.

מובן שאבנרי יכול היה לספר רק על חלק
קטן מן השיחות הארוכות, מאחר שרוב הד-
ברים נשארו אופי של שיחה חברתית, ולא
היה בהם מן ההגינות לפרסם את הדברים
בשם אומרים. אולם אני מניח שהשפעת שי-
חות אלה מורגשת גם בהערות כלליות
יותר שהופיעו באותה רשימה.

שבועות שבע יכולנו לראות את הצד ה-
שני של אותו מסבך. האקונומיסט פירסם
מאמר מקיף מאד על מצבה של ישראל ב-
מרחב. המאמר לא היה חתום. כותבו היה
ג'ון יקראו מאמר זה (ראה עמוד 5) בענין
רבי, כי בכמה מקומות יבחנו בנקל הבדים
שנחת העורכים. במיוחד בסוף המאמר, כש
מדבר העורך האנגלי על הצורך של ישראל
להשתלב במרחב ועל דמיונה למדינת-העלב
נימ, כן ישנן כמה נפיות המזכירות מא
מרים מסוימים שהופיעו במדור הנדון של
העולם הזה.

המאמר על "היד השחורה" (העולם הזה
1015) ניתח לפני שבועיים את הנסיון ה-
משעשע של קבוצת המנהלים להכניס את

מכתבים

הג שמח!

אני שולח את ברכותי אליכם לא בראש
השנה דווקא אלא כחג החירות המסמל לדעתי
יותר את רוח עתונכם הלוחם.

ד. שבתאי, ירושלים

מאחל לכם ולכל בית ישראלי שבפסח הבא
תחיינה הרבה חשבות לקושיה "מה נשתנה?"
חיים מורא, הרצליה

נא קבלו את מיטב האיחולים להמשך דעבי
דחכם הנאמנה. כולם מעבירים לכם ברישות
שלום וזה שמח.

י. ו. פטע, בשם מועצת החולים היהודים
בית הבראה גאוסנינה, מינכן, גרמניה

מקד וכלב

אני קורא את מאמרי "הנדון" בהתלהבות
רבה. אולם אני כבוד שהמאמר "מקד וכלב"
(העולם הזה 1016) הוא המסמל של יצי-
רה קלאסית ודרמטית שנכתבה על-ידי
עורך אי. פעם. כעת אני שוב מוכן לעמוד
על המשמר העליון לכל פעולה שמטרתה —
הבראת חיינו החברתיים.

מ. אגשל, חיפה

סוף סוף הגעתם למסקנה שהייתם חייבים
להגיע אליה מזה זמן רב. ככל הנזער של
תש"ח גם אתם לא הצלחתם להסתחרר מן

הגבלת חופש העתונות בזמן שהמאמר שלו
הופיע בלי תגובה השלטונית.
אריה קולטאי, נושבו שדה יצחק
מיום ליום מהדרדר שסם הסוב של התובי
עים במשפט השורה התחתונה. כאורה נאמן
הרצאה לחקצם מהפיצר היה שטבו ממש
צוק, אני גביע להם את ההצעה הבאה:
התנקשות בזוי אחד מהתובעים (שגבון) גא
צריכה להצליח) ובעקבותיה שורת עצמים
של כל אש שורת המתנבלים ועורכירינם.
אחר כך יעמידו בפני ביהודיו צבאי שיח
שור את כוונותיהם המרשעות לומיטת ה-
מסמר. ואז הכל יבוא על מקומו בשלום.
ג. ליפמן, תל-אביב

קיצוצים בהצהרות

מאז מיבצע מיני המזהיר עסקו ראש ה-
ממשלה ושרת החוץ קלנו בסוג הצהרות
סוגיות למכביר. המיד המיחסנו בויכוח ל-
הצהרותיהם החוזרות ונשנות של שיתיי ערב
מפני שידענו שאינם מתכוונים בהציות ל-
מה שהם אומרים. ואם הדבר הזה חל על
מינאי ערב, מה ימנע את העולם כיום על
היתנם באותה צורה אל הצהרות ראשי מדי
נתנו? אולי עת היא שיוכר מדינאינו את
הפומם: "ריבור בסלע, שהיקה בתרי", וית
חילו בקיצוצים דרכיים — לפחות בהצהר
רות אל רצינות. משה עצמון, תל-אביב

יהודים נאצים

אני מבין, אם כי אינני יכול להשלים,
עם מה שכותבים אותם יהודים נאצים נגד
נשואי העתונות (העולם הזה 1015) והלאה.
אולם מתחת לכל הכנה אנשית היא חוצפתם
ומפשותם של אלה הכותבים. לא שיש
אלה. האם אנשים אלה אינם מבינים משום
מה ההבדל המתקפת אינה מוחה נגד נשוי
אי תעורבות? הסיבה אינה משום שאנו צועי
דים בעקבות ההסכסוכים לקראת איתור
עמים אלא משום שהנשואים אינם כלל ענין

דוגמנות מלחיינוסן

ציבורי, ואין זה מעטפת של הממשלה או
כל נה פוליטי אחר בעל רצון טוב לומר
למישהו את מי עליו לטאט מרדו. עונשנו
מחולק בין אלת החושבים שהמדינה היא
מסור ובני האדם אמצעים, לבין אלה הסבר
וי שההזדהות המיניקית היא קיומה של
ממשלה. היא הזכות לעשות למען בנייהאדם את
מה שאינם יכולים לעשות עמה עצמם. אלה
הרואים בנשואי תעורבות נשק פוליטי נכ
צאים בצד הא נכון של הברירות, אפילו
אם אינם מבינים בכך.

פ. כהן, אורפן הזרע

חליות בשרשרת

מיסורי 12 הפועלים מעבודתם בבתי הזי
קוק בחיפה (העולם הזה 1015), עלוסי הסעיה
האטי. דמוקטי במהווה המאפשר לשר ה-
במחוז להרעוב כל אדם שאינו נראה בעיניו,
מוכחים לדעת כי השלטון נמצא בתהליך
של התדרדרות. זהו אחר האמצעים שעוד
נותר בידי המשטר להחזקתו ועצור את
התהליך הזה בכל פתח.

א. אמיר, טבריה

מונחים חדשים

חישבו קצת יותר במעשיכם עצמים את
דוח הבאתם סיפורים ותצלומים על התדרדרות
בין ישראלים לערבים בחוף לארץ. מדוע
אינכם שמים לב שאתם עלולים לחזק לער
בים אלה? כשהם יחזרו הביתה יעשו להם
צרות. אבי. רציו להחליף את המונח "ער-
בים" במונחים אחרים. אמנם נוח להשתמש
במלה קצרה וכוללת זו אבל ילדיו השמי
עים בקביעות כי ערבים עשו כך וכי ערבי
נגב ורצה או נתפס כמסתכן, לא ידעו להב
דיל בבוא היום בין ערבי לערבי. הבנה נש
חמש במהגים כגון: מצרים, סוריה, מסת
נים וערביישראל.

המערכה על המערכת

קראתי בענין רב את כתבתכם, המערכת
על המערכת (העולם הזה 1015). נדעתי
לא האמנתי כי דבר כזה עלול לקרות גם
במחנה העיתונות הישראלית. הצדק ובסופו. הנני
אומר משהו של תנועת החרות-לכן נפגעת
קצת מיליון זה ואף אמוני בתנועת החר
ב. בייחוד תל-אביב

אני חבר תנועת החרות וקורא קבוע של
העתון חרות. לעצמי עלי לקבוע שהעתון

הוא ברמה נמוכה יותר מכל שאר עתוני ה-
ארץ. אם הנסמן זל, שהיה פיליטניסט
טוב, ערר גם עתון יומי, אין זאת וניסמ
שמן וניצק, שגם הוא פיליטניסט טוב,
יכול לערוך עתון. ויש לי עוד הערה קטנה
למד וניצק. לפני שלושה חודשים, כשהנני
במקורו הבחורים הראשונים של המחתרת
ובל עתוני הארץ כתבו שגלו לחוסי חופש
הרי העתון שהוא עצמו ערר היה היחיד ש
כתב שגלו סירוריסטים.

גד זאבי, תל-אביב

שמחתי שהרשימה הופיעה בעתונכם. קרא
תי את כתבת הפרידה של מר ג' וניסמ
למשל את הנוגד להתפתחות. מסתבר ש
היתה כאן פגיעה אישית במר וניצקי אשר
היה נאמן ומסור לתנועתו בכל ל.ת.
ש. וולקין, רמת-גן

השגעון הנפלא

אני רוצה לעודד את כל אלה שיש בלבם
חשקה לראות את פטירה, אלא שיש ברגוני
החורים ששטות היא ללנו לשם הבחורה
של ארבעה-החודשים איש. כל אלה שלעו זאת
למדו ונעזבו בקעה את סוד מלחמה. אם
נמקור את רשימת המיניקים למסורה, נזונת
שרק זונות הצליחו לבצע את המיניק ולחזור,
מבנה והקשר של דורר לוי. הייתי בפסחה
בשנת גטע על עוד חבר, שבועות מספר
לחזור עליו חורר ותכרה היו שם.
ראינו את המקום במשך יום שלם ולא נח
קלנו באי אחר. הכננו וחורנו דרך וארי
סוסה. לא רצינו להתבשר בדרכים אחרות
מהמשפח פן נמעה בדרך. הרבר היחיד שנת
קלנו בו היתה שירת מבריתים ליד החר
השחר והנמסר בתחילת הווארי. כל פעם ש
אני קורא על אלה שהלכו ולא חזרו, כואב
לי הרבר מאוד.

אברהם אשל, באר-שבע

קראתי את מאמרכם על דן גלער (העולם
הזה 1015) ובדבריו העזיר כשה הערות נפי
לו כמה טעויות ברשימותם בכתובת. נמסר
נחתי על דן גלער והאחרון. דן היה שח
רגו חסיד כשואה טעויות נאלה בעתונות
לעתי מעטתם בנחיה על שאר האנשים
שנכלו ושחמם בטיול לא היה פחות משל
דן.

אורי חלף, תל-אביב

מתנות למורה

שמחתי פפי אבא בשם ה"ר חסין ו"ל
על אום שהרצוים בסוגיון מרחו וספרו כל
שומע כי אחותו היא משפחת. יקר אותו
אדם יסמך כי אין לו אחות כלל, מי יאמין
לז כהני מה דברים אמורים? כנפי אותה
פסקה בסדר של ליקי גלילי, שבה מצאתם
לכנו נספר על צבי ששרי ועל הסתנות
שהנן לקל מולמיריו (העולם הזה 1015).
הבדיחה בדיחה טובה, אך מדוע מצאתם לנ
כון להרביקה דוקא לאבא. הבא לבקר בביתו
כאבא עלול לפגוש פסלי נחומה טעשה
ידיה של הדודה חנה אורלוק, ואפילו פסל
בנם אחר שהותרתם לפסיכה במעשייתכם —
לא יראה.

רנה נשרי, בארי

נהג עצור!

תשובתי לחי' שפנה אל הנחנים לאסוף
טרמפיסטים (העולם הזה 1014) היא שפנית
אמנם מוצדקת אך כתובתה אינה מדויקת.
לא כנהנים האשמה. אני, כתור נהג במפעל
נדול, אסור לי מטעם המפעל להסיע אנשים
זרים, כי במקרה של איזו שהיה תקלה, החל
בביתות ראש וכלה בקריעת גרם ניילון ה-
קנסות והפצוים הם על חשבון הנהג. הנחה
את מכתבך למפעלים ולמשטרה, כי עצד
הנהנים אין כל התנגדות לאסוף טרמפיסטים.
ה. בן-משה, תל-אביב

האם פעולות הפדאיון הן האמצעי הי-
יחיד לשכנע את בעלי המכוניות לקחת חיי-
לים טרמפיסטים?

סגן עזרה, צה"ל

מקצוע מעניין

שמחתי לראות את תמונתי במדור חמכ
הבים לרונת (העולם הזה 1015) כטיפוס של
מאיר מלחירוסקי, אם כי עלי לציין כי
אין זו תמונה הטובה ביותר שלי. אין
לי הרבה לספר על עצמי מכבר שתי עוב
דות מקצועי המעניין והמהנה אותי מאוד
הוא מקצוע הונומני, בבית החירות לרברי
סרינה אדר, והעבודה שבראש המדור הקדים את
מאיר בקובעו שאני הטיפוס שלו. מאז נילה
בכר זה עובדת זו, אני נשואה לו מאוד
מאוד.

אילנה מלחירוסקי, בני-ברק

העולם הזה מתקן את המעוות : ראה תמו-
נה טובה יותר של הקוראה מלחירוסקי.

מי משנה?

לקראת קבוע של עתונכם רציתי להתיי
על בזבוז כספי הצבור. עתונים רבים יוצ
אים במדינה כשהם מסומים על-ידי כספי
המסודות, כלומר כספי הפועל או האוהת.
נזמן לי לקרוא אתר פעטונים אלה ולמרות
העבודה המושקעת על הרי זה בזבוז. העתון
עוסק בכניות חסרות ענין ומסומן על-ידי
מסי החבר, שהפועל משקם לשם מסור רפוי
אי והנהגה מקצועית. אולי יעבירו כספים
אלה למפתח ההבטחה?

הירשע קליצנבוגן (גולן), פתח-תקוה

קיפוח מפורטאי

מכסבר המיני בתחרויות כדורגל וכקורא
עתונכם, אני נהנה מאוד מאסטרותיו ותו-
אריו של יהושע גלור, אשר חוש ההומור
שלו מפותח מאוד. אך כתובש הבירה אני
מואז כי ליגה א' הסוערת מקפחת בעתונכם
במדור הספורט.

צבי כהן, ירושלים

הסתניגות

הנכם מנסים את דברים שכאילו אמרו
בעתונכם (העולם הזה 1015) במדור אנשים
על-ידי על חברת הכנסת הנבחרת פריס, ש
אני מבקש להודיעם שהנני מסתייג מה-
היגות נמורה מדברים אלה שלא נאמרו על-
ידי מנעלם. מה גם שאותה מעשיית שהננים
מספרים על בליאלי לא היתה ידועה לי
עד כה.

שמחה בבח, חבר הכנסת

העולם הזה 1018

חרות מחר?

(ראה שער)

זהו עיקר ההתקפה של חרות. נוספת עליה ביקורת כלכלית מסוימת, לפי הקחים של הציונים הכלליים. אולם כבר בשטח: מלחמה בשחיתות מתייגת חרות מאד, ואחר מרא שיה אף הגן למעשה על עמוס בן-גוריון. אולם כל זה אינו חשוב. הצד הפוליטי החיצוני הוא רק חלק מן הקרחון: המודק של כל משטר, ובארץ הדבר נכון שבעתים. מעל לפני המים. חקוק העיקרי של זקרחון חבוי מתחת לפני הים — וזה החלק המסכן. שום ביקורת על מדיניות החוץ והבטחון שלה לא תפיל את מפא"י לעולם. ביקורת זאת אינה פוגעת במקורות כחה. היא ותיקיה בעבר, והיא תתקיים בעתיד, גם כאשר השלטון של מדיניות החוץ שלה יהיה ברור לילדי הגן של נהלל.

כי המשטר אינו מורכב רק מפרי ליטיקה ומפוליטיקאים. הוא דבר הרבה יותר גדול ועמוק. הוא חהתי גלמות של השקפת-עולם מסויימת. הוא מבוסס על תפיסה מסויימת מאד של מהות המדינה. הוא יצוכן כלכם של אימונים ומשוררים, של מורים וסופרים, של אולי החברה וקובעי הסגנון.

★ ★ ★

המשטר הקיים במדינה אינו אלא המשך ישיר של המשטר שהיה קיים בקונגרסים הציונים ובסוכנות היהודית. זהו אותה הגברת באדרת אחרת. זוהי השקפת-העולם הרואה במדינת ישראל רק מושבה קטנה של היהדות הבינלאומית. הנמצאת במקרה על חופו המזרחי של הים התיכון.

היא עוינת את העולם הערבי, זרה לו ופוחתת מפניו. היא מוכנה לחתר על עזה, ובלבד שלא להכניס למדנה 300 אלף ערבים נוספים. היא מוכנה לחתר על המשולש, ובלבד שלא למצוא לשון משותפת עם מיליון יושבי הערבים.

היא רואה את המדינה כגטו יהודי, בעל מכשירים ממלכתיים, המקיים את עצמו על חשבון יהדות העולם, בעזרת מערכת מסועפת של שונר ומגביות ומגזרים ושילומים.

וכך אנו חוזרים, בעל כורחנו, להור מעלתה, המגבית היהודית המאוחדת. היא אחד מעמודי התווך של המשטר הקיים, והיא מסמלת את מהותו של משטר זה יותר מכל מוסד אחר בעולם.

★ ★ ★

עשה עוול משועל למנהיגי תנועת החרות אם נחשוד בהם שהם לוקחים את כספה של המגבית על מנת ללזום במגבית. הם אושים הרבה יותר מדי ישרים מכדי שיעשו מעשה כל כך מאקיאבלי. עלינו לזכור שהם טורים בכל הישר והכנות שאין סתירה בין מטרותיהם לבין מהותה של המגבית החרותית המאוחדת.

זוהי, כמובן, האמת. ולכן אני סבור שרשאים אנו לומר כי תנועת-החרות מותחת ביקורת חריפה, עקבית ותוקפנית על מפא"י, אולם אינה פוגעת ביסודות האמיתיים של המשטר הקיים בארץ.

עם כל הניגודים החריפים והאמיתיים הקיימים בין המפלגות השונות, מחרות ועד מפ"י, הרי כולן עומדות על בסיס המשטר הקיים, במובן הרחב ביותר והאמיתי ביותר של המושג. הן המפלגות של הסטטוס-קוו הציוני, ועל כן אינן מהססות לקחת כסף כן המוסד הממלכתי את הסטטוס-קוו. ומי ששואל את עצמו — "מה רוצה תנועת-החרות להשרר אותנו?" יוכל לענות בכל הכנות: היא רוצה להשיג לנו את החרות ממפא"י. אולם היא אינה רוצה לרכוש לנו את החרות מן המשטר הציוני הקיים, ממשטר המגבית היהודית המאוחדת.

חולשת על המשק. חשלוטון הפוליטי בארץ מתרכז יותר ויותר בידי דויר בן-גוריון וקבוצת "היד השחורה", ואילו השלטון המשקי מתרכז בידי קימין האנשים החושים על המפלגת הכלכלית של מפא"י.

שלטון זה לא יסולק עלידי נצחון פשוט בבחירות, אפילו היה נצחון כזה אפשרי. כל השרותים הממלכתיים, של ש התנועות: זקי בוציות, הכוח והאדיר של האיגוד המקצועי, והעוצמה הכלכלית של ס לר-בונה — כל אלה יופעלו בלי כל היסוס כדי למנוע את אשר נחשב בעיני אנשיהם להשתלטות זו.

פאשיוס במדינה. לא יתקיימו שום בחירות אשר בהן יש לחרות סיכוי כל שהוא לנצח נצחון מרביע. ואם יתקיימו כאלה בטעות, לא תתכנס הכנסת שתבחר בהן.

יום לפני כן, או יום אחרי כן, יהיה קיים בארץ משטר של שעת-חירום — דיקטטורה בלעז.

מה התשובה לכך? התשובה אינה מחתרת ומעבר לאמצעים של אלימות. כפי שהוכיח הנסיון, כל מחתרת במדינה זו הופכת בהכרח למכשיר בידי מנגנון-הזושר, והא סוללת את הדרך בפני הדיקטטורה של היר השחורה.

התשובה היא ביקורת הרבה יותר מעמיקה על מהות המשטר בארץ — וגייבוש כוחות המסוגלים להחל את היסוד למשטר חדש.

★ ★ ★

מנהיגי תנועת-החרות טוענים שהם הכניסו בכלל את המושג "משטר" למילון הפוליטי של הארץ, ויתכן מאד שהם צודקים. אולם אני מספקק אם רבים מהם תופסים את כל רוחב משמעותו של מונח זה.

חרות מותחת ביקורת בלתי-גלואית על מדיניות החוץ והבטחון של מפא"י. ביקורת זאת מוגבלת. חרות אינה שוללת את מיבצע סיני (שנערך למען האמת על-פי תוכניתו הישנה של מנחם בגין) אלא רק את הכניעה לאמריקה ולאו"ם שבאה בעקבותיו.

טענה זו, כשבאו להצדיק את כניעת מפ" לגותיהם בממשלה בימי הנסיגה מעזה. בשבוע שעבר התיצב בן-גוריון בפני מרכז מפא"י והקשיב לכמה דברי ביקורת חריפים מאד, שהצביעו על סכנה זו. בן-גוריון הביע את אמונו כי תוך חצי שנה שוב תעלה אהדת ההמונים לממשלה, וסכנת חרות וניעלם.

מסתבר על כן כי הפיכוי היחיד לסלק את מפא"י מן השלטון בי אורח דמוקראטי נתון בידי תנר עתיד-החרות, כגרעין לריכוז-כוח ימי ני בכנסת.

"אם אתם באים ואומרים עתה להמונים כי גם חרות אינה שוה כלום," אמר לי מר

תנועת-החרות קיבלה לא מכבר הקי צבה של רבע מיליון דולאר לשנה מידי המגבית היהודית המאוחדת. כאשר העולם הזה הודיע על כך, העיר שהתנועה נכנעה למשטר הקיים, כאילו קיבלה ממנו דמי-שתיקה.

הסבר זה עורר רוגז מסויים בין ראשי תנועת-החרות. הם לא הכחישו את קיום ההסכם — אולם אין כל שחר, לדבריהם, למסקנה שהסיק מכך העולם הזה. קודם כל, אין זו ההקצבה הראשונה אשר מקבלת התנועה מידי המגבית. נהקצבה רק גדלה. עד כה קיבלה התנועה 90 אלף דולאר לשנה, עתה היא מקבלת 250 אלף. העקרון לא נשתנה.

סכום זה מניע לה, לדעתה. הוא גיתן לה כפיצוי על כך שאינה מקיימת מגבית עצ-מאית משלה. העלילה להתחרות במגבית המאוחדת. בדרום-אפריקה, למשל, אספה תנועת-החרות לבדה קרוב למיליון דולאר.

התנועה לא הסכימה לשום תני אים. ד"ר נחום גולדמן, הנשיא הר ציוני, תבע כי תמורת ההסכם זה יוותר מנחם בגין על תוכניתו לי בוא לאמריקה. בגין בא בכך זאת. גולדמן תבע שבגין ינאם רק כי מסיבות, אבל לא יקיים אסיפות עם בגין קיים אסיפות-עם. משמע שלא היתה שום כניעה.

בכל נאומיו האחרונים מתח מנחם בגין ביקורת חריפה על הממשלה, וביקורת זאת הגיעה לשיאה דווקא אחר קבלת ההקצבה. משמע שלא קיבל דמי-שתיקה.

יתר על כך עד כה לא קיבלה התנועה עדיין אף פרוטה אחת מן ההקצבה. בעוד שכל שאר המפלגות הציוניות מקבלות את ההקצבות שלהן בבת אחת, תקבל תנועת-החרות את הקצבתה רק מדי וזושר, כי וזן ראשי ההסתדרות הציונית רוחשים לה: ומון. אילו היה וזויכוט מסתיים בזה, לא וזיה צורך להוסיף מלים רבות. המלים בהן השתמש העולם הזה הן פשטניות מאד, ואין הן משקפות את הבעיה האמיתית. אולם בזה רק מתחיל הויכוט. הוא גוגע לדברים הרבה יותר עמוקים, ואני חושב שמן וזדן לבחון את תם במלוא ההגיונות ובמלוא וזיושר. כי זאת השאלה: האם מפלגת המקבלת הקצבה מן המגבית הן יהודית המאוחדת יכולה להוות אופוזיציה אמיתית למשטר הקיים בארץ? האם היא יכולה להיחשב לאלטרנטיבה למשטר הקיים?

★ ★ ★

בעיני מר מנחם בגין מצטייר גירר של מפא"י מן השלטון בתמונה פלאסטית ופשוטה. היא מבוססת על טני מספרים: שלוש מפלגות השמאל הציוני, יחד עם מקי, והערבים שלהן, מחזיקות ביזד כסאות בכנסת. חרות, הציונים-הכלליים, הפרוגרסיביים והדתיים למניהם מחזיקים ב-49 כסאות. שינוי של 12 איש יהפוך באופן מכריע את מאזן הכוחות.

אילו נערכו בחירות כלליות לי-מחרת הנסיגה מעזה, יתכן מאד כי חרות היתה זוכה להמישה צירים נוספים בכנסת. אם יימשך תהליך זה, והפופולריות של דויר בן-גוריון תוסיף לרדת, אפשר לי תאר כי יבוא יום בו תהיה אפי שרית — זו הפעם הראשונה מזה דור — קואליציה ממשלתית בני מפא"י, בדומה לקואליציה הקיימת כיום בעיריית תל-אביב.

אפשרות זו לא נעלמה מעיני מפא"י. מזה כמה חודשים מטף בייג באוזני מפ"י ולאחזות-העבודה כי יש לשמור על קיום הממשלה וכדי למנוע את התגברות הפאשיוס. גאל אלון ומאיר יערי חזרו שניהם על

בגין, "אתם אומרים להם למעשה כי אין שום תקנה לסילוק מפא"י. שאין שום תקנה לשינוי. מי שאומר זאת, זורע ייאוש."

★ ★ ★

אני רצה להיכנס במאמר זה לשאלה אם שלטונה של חרות רצוי כשלעצמו. זוהי שאלה שכל אדם יענה עליה לעצמו. בעיני האחד חרות היא מפלגת הגאולה וזלאומית, בעיני השני מפלגה של טורר ופאשיוס. כיום אני רוצה לבחון שאלה לגמרי אחרת — האם נצחון של חרות אפשרי בכלל? התמונה שצוירה עלידי מנחם בגין מפתה מאד. הכל חלק ופשוט — הבוחרים יצביעו, הכנסת תתאסף, הנשיא יומין את מר בגין, ומדינת ישראל תתברך (או תקולל) בממשלה אחרת.

הצרה היא שזו תמונה תמימה מאד. חוששני שמי שחושב כך, אינו מכיר די צורכו את האנשים והכוחות השולטים כיום במדינה.

שום כוח מעשי אינו מרוכז במדינה זו בידי הממשלה והכנסת. הכנסת היא: אסיפת ויכוחים ציבורית, וחשיבותה בכל עני רצוני היא אפסית. הממשלה היא למעשה פרלמנט זוטא, הממלא את תפקיד הכנסת. וולם הממשלה אינה מחליטה. זאת הוכיח מיבצע סיני, וזאת הייתה ונסיגה. הממשלה אינה חולשת לא על המשטרה, לא על מנגנון-החושר ולא על שירותים ממלכתיים חשובים עוד יותר. היא אינה

העם

פרחי תפוזים

ריח משכר של פרחי תפוזים היה פרוש על פני הארץ. פרחי מימיה צהבהבים פיר ארו את צדי הכבישים. הכלניות כיסו את השדות. הרבבות שנעו בכבישים, בין הרי הגליל ופרוסי השפלה, אחוזים בתשוקת הנסיעה התוקפת את ההמונים מדי שנה בימי הפסח, מילאו את ריאותיהם בריח הניחוח, שהעלה בכל לב זכרונות מימי נעורים וילדות, זכרונות של אהבה ורעות ואמונה.

ליבלוב הענפים, סמל להתחדשות הנצחית של הטבע, התפשט גם בשדה המדינה. היה זה כאילו הזכירו פרחי התפוזים לקברניטי המדינה שיכול אנושי חדש מצפה למלא את מקום של שרידי היבול של ימים עברו. בשקט, הרחק מטחנות הפרסומת היומית, מית, מאחורי קלעי הבמה הציבורית, הובי

● **קבלת דוקטרינת אייזנהאור עליידי ישראל לא תהיה מיבצע חלק.** לאחר שעד כה היתה צפה התנגדות מצד מפלגות השמאל ונטיון ביגייסטי לאשר את קבלת הדוקטרינה גם במחיר פירוק הקואליציה, ישתנה כנראה המצב. קיימים טימנים כי ראש הממשלה בעצמו ירצה להפגין אריאמון בכוונות האמריקאיות במרחב, ולא ישוב לקראת הזדהות בלתי מסוייגת עם הדוקטרינה. מכל מקום, לא נתבקשה ישראל טויון רשמית לקבל את הדוקטרינה.

● **הקרב על המעבר בטוראן עלול שוב להיפך לקרב אש.** מחאתה של סטודיה המריצה את חברת הנפט האמריקאית להפעיל לחץ כבד מאד על משרד החוץ האמריקאי, המבקש עתה להתחמק מההתחייבות שנתן

בחציפה לישראל כשידול לפינוי שארם אל-שייך ועזה.

● **צפויה חרפה נוספת ביחסי שרתיביג'.** לאחר שוועדת החוץ והבטחון של מפא"י קיבלה למעשה את התפטרותו של שרת מהוועדה, דבר שלא ציפה לו, עשוי משה שרת לפתוח בשורה של פירסומים בעתונים שונים, שיאירו את פרשת סילקו מהממשלה ויקבעו כי עוד בימי כהונתו חל המיפנה הצרפתי לסובת ישראל.

● **אם תפעיל ישראל את זכותה בתעלת-סואץ, יהיה זה המאורע המכונס ביותר בעולם.** כבר עתה ניכרת תכונה רבה בין עתונאי החוץ, המבקשים להבטיח לעצמם

את הזכות להימצא על האוניה הישראלית הראשונה שתנסה לעבור בסואץ, אם

וכאשר הממשלה תחליט על כך.

● **המשא ומתן לקשירת יחי סים דיפלומטיים עם גרמניה המערבית ייכנס לשרב מעשי.** כב, עוון מעשיים במשור החלץ בבית דין מועמד לתפקיד נציג ישראל בבון. המועד הדבר בקשירת הסכמים מסחריים ובהבט

● **פעילות דיפלומטית אחרת שישראל תגזה בשבועות הקי רובים:** הידוק היחסים עם פולין ועם הונגריה. לגבי פולין יתבטא הדבר בקשירת הסכמים מסחריים ובהבט טחת סיועה המטרי של ממשלת פולין באוים.

● **צפה לפלרט לכבי בין ביג'י לבין שני שרי הרתיים.** בימי מערכת סיני הביע ביג'י לא פעם את דעתו כי הדתיים הינם שיתפיו הנוחים והנאמנים ביותר בקואליציה ועתה הוא מוכן להעניק להם מספר

וויתורים לדרישותיהם הדתיות. לפלרט זה תהיה גם משמעות סמיוה: רמז ליתר מפלגות הקואליציה כי מפא"י לא תירעע מצמצום הקואליציה והיתור על כמה משותפיה הנוכחיים.

● **דויד בן-גוריון עשוי להתפטר בקרוב מתפקידו כשרי הבטחון, כדי למסור תפקיד זה לאישיות צעירה במפא"י שאותה הוא מבקש להכשיר לשלטון.** אף שאותו איש אינו חבר הכנסת, הרי יתמנה לתפקיד השר על סמך כושרו הצבאי ובקיאותו במערכת הבטחון. אין לצפות להתנגדות לעצד זה גם מצד מפלגות האופוזיציה, שישמחו לעצם הסתלקותו של ביג'י מתפקידו.

● **סיבה אחרת לעצד זה של ביג'י נעוצה בחששו הגובר והולך בפני עתיד תנועת-החרות, ורצונו להתמסר אישית לגיוס דעת הקהל לסובת מפא"י.** ביג'י יתמסר במיוחד למינהל-ההסברה, יעסוק בחקר דעת הקהל, יעבד תוכניות-הקלה בשטח המסים וישתדל להחזיר את אמון הקהל — ובעיקר של שכבות-הביניים — לעצמו ולמפלגתו.

● **על רקע זה גם מתגבש רצונו של ביג'י לקרב מחדש את הציונים-הכלליים לממשלה, אולי אפילו תוך ויתור על מפ"ם, כדי לתת לממשלה צביון ימני יותר ולהקהות עליידי כך את החוד של תנועת-החרות.** אף שהציונים-הכלליים החליטו בינתיים לא להיענות בשום מחיר להזמנה לממשלה, יש ספק אם החלטה זו תעמוד במבחן כאשר יצענו להצביע פיתויים ממשיים.

● **חברות כלכליות צרפתיות ישתתפו בשורת מפעלים בישראל.** השטחים שבהם מתעניינים המשקיעים הצרפתיים הם בעיקר שטחי פיתוח, כגון טלילת מסילות-רכבת, פיתוח מיכרות וחפוש נפט, בשיתוף עם הון ישראלי.

● **הציונים הכלליים מתקרבים למערכת-בחירות פנימית קולנית ביותר.** לעומת הבחירות לוועידה הקודמת שנערכו לפני ארבעה שנים ושבחן צעדו במשותף ארבעת הגדולים — ברנשטיין, רוקה, ספיר וסרלין — תתפלג הפעם המנהיגות לסיעות שילחמו ביניהן בחריפות.

● **הקיבוץ הדתי, המפונה בעת להפועל המזרחי, עשוי להצטרף לאיחוד הקיבוצים והקבוצות של מפא"י.** מתנהלים עתה גישושים בכיוון זה והאיחוד עלול להתבצע אם תימצא דרך להבטיח לקיבוץ הדתי אפשרות לשמור על ייחודו בתוך המסגרת הכללית.

● **מועמד חדש לרשת את מקומו של יחזקאל סהר כמפקח הכללי של משמרת ישראל: חיים בן-מנחם.** בן-מנחם משמש עתה כמנהל הכללי של משרד הדואר והוא ידוע כאחד האנשים הקרובים ביותר למנגנון החושך.

וחנך בית-דואר. אחרי האילה בא החינוך; וזאמה ארן אץ דרומה, סקר את בתי-הספר ובדק את מערכת-החינוך.

לפי כל הסימנים, יוכרע הקרב השני על אילת זמן רב לפני שיוכרע הקרב הראשון.

שרות החוץ

אבן מאסו השרים

על שפתימה שטופת-השמש של סלורידה, בדרום ארצות-הברית, ישב גבר גבה-קומה, מרכיב משקפיים שמש אופטיות. אבא אבן היה זקוק לחופשה, וגם ראוי לה, אחרי שבועות של מאמץ גדול במערכה על האוים ועל משרד-החוץ האמריקאי.

אולם שגריר, גם כשהוא בחופשה, קורא עתונים. כשקרא אבן את העתון המקומי, נתקל במסבו בידיעה מעניינת: שגריר ישראל בארצות-הברית ונציגה באוים, מיסטר אבא אבן, עומד להיקרא הביתה.

משה דיין, צבי צור, מאיר עמית
בפרסס החי, יבול חדש

היתה זאת ידיעה של כתב יונייטד פרס בירושלים, שהודיע כי משרד-החוץ הישראלי מעיין באפשרות החזרתו של השגריר, אחרי שנכשל במילוי תפקידו.

אבן נגף. שנה לפני כן היה זה אבא אבן שפנה לממשלת ישראל, ביקש "חופשה מולדת" לזמן ארוך. היתה לו ההרגשה כי היחסים עם ארצות-הברית נכנסים למבוי סתום. אחרי שהתעלף במסדרון בנין האוים (המשך בעמוד 8)

תזכיר

בנתחו לפני חודשיים את ה" התפתחויות הצפויות במדינות הערביות עקב נטיון ארצות-הברית להחזיר את דוקטרינת אייזנהאור למרחב, קבע העולם הזה (1011) כי הדבר יתבטא ב" נטיון לשבור את שליטת הקצ"י נים הפרו-קומוניסטיים בטוריה ובמאבק חריף בין המלך חוסיין וראש ממשלתו סוליימאן אל-נאבולסי בירדן, מאבק העשוי להסתיים בטילוקו של נאבולסי או בנפילת המלך.

★ ★ ★

לא זממן ניסו ללא הצלחה לחגי הנשיא הסורי שוקרי אל-קואטלי לסלק מתפקידו את קר לונל עבד אל-חכים סדאג, הצ' ליהו בכל זאת להרחיק מתפי קידם כמעט כל הקצינים הפרו-קומוניסטיים בצמרת הצבא. ב" ירדן גרם נטיון-המלך חוסיין להרחיק את הקומוניסטים מ" עמדות השלטון לפיטורי ראש הממשלה סוליימאן אל-נאבולסי וראש המטה הירדני, הפרו-מצרי, עלי אבו אל נאואר.

קעה הפירצה הגדולה הראשונה בחזית ה" נוקשה של שלטון האבות במדינה.

יתכן מאד כי התפרצות האנשים הצעירים לעמדות-מפתח במדינה, שתביא בעקבותיה שינויים מרחיקי לכת בצמרת כל השרותים הממלכתיים, לא תהיה כל כלה ברכה. היבול הראשון של מנהיגים צעירים בארץ מצטיין בכורש מעשי יותר מאשר בעומק המחשבה, בפקחות יותר מאשר בתבונה. אולם אי אפשר להתנגד לחוקי הטבע, התובעים ה" חדשות, ואין לצפות להתבגרות אמיתית של כוחות צעירים כל עוד אינה ניתנת להם מידת האחריות המתחכנת לתבונה.

מחזור כל החי והצומח, מפרחי הנעורים באביב ועד לגשירת הפרי הבשל בסתיו, חל גם על הפרסס החי ששמי מדינה.

הממשלה

היעד - אילת

בכל יום יכולים להופיע תותחים סעודיים מול התותחים המצריים ההרוסים בפתח מפץ אילת. זכותה של ישראל לשיט חופשי נעשתה מפורקפת יותר, ויותר, ושוב עלתה האפשרות כי ישראל תצטרך להגן על זכות המעבר בכוח הנשק השלוח.

אולם בעוד שלוחי התותחים שוב כחון לעבר המפרץ, הופעלה תותחנות אחרת ל" גמרי ליד שולחן הממשלה. גם הפעם היה היעד אילת. הקרב הנושן על ממלכת ה" דרום, הנטוש בין מרכזי בנטוב ומשה כרמל, החל מתרחב ומשתרע לאורך חזית ארוכה. שוחטים ומוהלים. סיכוב שני זה נפתח בשיחה ארעית בישיבת הממשלה, כשביצבה שאלת הסמכויות בנומל אילת, שאל חברו של כרמל, ישראל ברי-הודה, בלעג עוקצני את בנטוב: "האם אתה מוכן לספק גם שוחטים ומוהלים לאילת?"

השיב בנטוב, ללא היסוס: "כן!" תשובה זו הרעידה כמה מיתרים בנשמתם הדתית של משה שפירא ויוסף בורג. רק עתה נזכרו כי יש להם מה לעשות ב" אילת, וכי מוטב לעשות זאת במהרה לפני ששרה-פיתוח הנמרץ יתחיל באמת לפתח שרותים דתיים משלו. ד"ר זרח חרהפטיג, סגן שרה-הדת, הוטס באופן בהול אילתה, החל באירגון מועצה דתית וסדרי הדת בלמקום.

במקום שדוהרת הדת, אין האילה של הדואר יכולה לפגור. יוסף בורג טס לאילת

אם תתקיי ישראל שנית את מצריים — יגיע צה"ל בנקל לגדות הנילוס לקראת הסיבוב השלישי?

המבטחים להשמיד את ישראל בבוא השעה המתאימה לערבים. ברקע ישנו החרם, הגורם לא רק לסירוב הערבים עצמם לסחור עם ישראל, אלא גם לעריכת רשימה שחורה של פירמות זרות הפועלות בישראל. וברקע קיים האיום המתמיד במרוץ הדינמיות. לישראל יש תמיד שתי אפשרויות לאזן את מצב הנשק. הראשונה היא לנסות לקבל נשק מן החוץ. השנייה היא לקנות את הנשק מן הערבים. אולם למצור ולחרם, המעצרים רים את בסיס הכלכלה הישראלית שהיא חלושה גם בלאו הכי, אין תשובה בפי ישראל.

★ ★ ★

מדינת צלבנים חדשה?

אם הצבא הישראלי יפגוש שוב למצריים, יכולה להיות לו אחת משתי מסרות. תוכנית אחת יכולה להיות לכבוש את שני החופים של מפרץ איילת. כדי להחזיק בהם, הפעם, עד להשגת שלום. התוכנית השנייה, הרחבה יותר, יכולה להיות להנחית מכה מכרעת על מצריים. קשה להניח כי מיבצע כזה יעצר לפני גדות הנילוס. המיצע לעבר קאהיר יהיה מכון הפיל את גמאל עבד אלנאצר, אשר בישראל (כמו בבריטניה) חושבים אותו רבים למקור כל הצרות. חוץ מזה יהיה המיבצע מכון לכבוש את השליטה על תעלת סואץ, כדי להשיג סופיסוף עמדות מיקוח שתעשה רושם על המערב.

אולם בשני המקרים, יהיו לנצחון מגרעות חמורות. כאשר יושג הנצחון, יתחזקו זוגי סיוות בישראל להרחיב את הגבולות בכוח הנשק, נטיה שהיא כיום נחלתו של מיעוט בלבד, אך העלולה להפך לנטיה הזרוב. וקרוב לוודאי כי המלחמה המחודשת לא תשיג לישראל בסיס חזק יותר לבטחון לטוח ארוך.

ישראל אינה יכולה לקחת לשלום על כל המורות התכונ. מדיניות מלחמתית מצדה תקשה מאד על שכנותיה להשלים עמה בעתיד וקבלה כשותפת שותף-זכויות. כבר היו ממלכות בארץ-ישראל שניסו להישען על כוחן הצבאי בעבר. גם ממלכת דוד ושומרה, וגם ממלכת הצלבנים בירי שלים, שתיהן חיו בצורה זו, אולם שתיהן התמוטטו, תוך פחות ממאה שנה, בשני עוצמתם של אויבים בעלי עליונות מספרית.

ממלכת הצלבנים הייתה גזעת עוד לפני כן, מחוסר כוח-אדם, אלמלא המריבות ר הקנאה בין אויביה. ישראל, מדינה של מיליון וחצי, אינה יכולה לקחת להדוף לעולם ועד 40 מיליון ערבים עוינים. תקתקה צריכה להיות בהפגנה הדרגתית של איבתם. אחת לא יהיה מנוס מכוח מספרים של הערבים, ככל שיגברו אחדותם ושנאתם לישראל.

★ ★ ★

מלחמת-עולם שדו-שית

אין זאת תמונה עדינה לגבי ישראל. אולם היא מסוכנת גם לשאר העולם. כי שאלה אחת לא זכתה עדיין לתשובה: מה תעשה ברית-המועצות אם ישראל תתקף ארץ ערבית? ותערכות ריר סית לטובת מדינה ערבית יכולה להיות הפעולה הראשונה בשרשרת-הגבות שתוביל למלחמת-עולם שלישית.

מדיניותו של הנשיא איזוהאר היא להתיד עם ארצות ערביות רבות ככל האפשר, כדי למנוע בעדן להצטרף למחנה הרוסי. לאור מגמה זו, אין חשיבות רבה לסכסוך הישראלי-ערבי, ואין משקל רב לאינטרסם של ישראל במאזן זה. אולם המאזן עצמו הוא בלתי-מצויאות, מפני שהוא מתעלם מן העובדה שסיכסוך מקומי עלול לגרום למלחמת-עולם.

כרגע יכולה ישראל להגן על עצמה, אולם כוחה של ישראל לא ישיג לה שלום של קבע. דבר זה יכול להיעשות רק מבחוץ. ורק בעזרת תמיכה אמריקאית חזקה. היא לא יעשה אלא אם כן תבין אמריקה ש שלום העולם יכול ליפול קרבן להתדרדרות הסכסוך בין ישראל והערבים, ושדבר זה גרוע לא פחות מאשר אי-הנוחיות הכרוכה באי-השגת הידידות של הערבים.

עוררה זעם וספקנות נרחבים, והו נצחון אישי. שום מנהיג אחר לא היה מחזיק מעמד בסערה פוליטית כזו. אולם אם מדינות ערב יתגרו עתה בישראל, יהיה הרבה יותר קשה להתאפק. ואם לדון לפי אזהרותיו בשבועות האחרונים, אין להניח שמר כך גוריון יתאפק.

★ ★ ★

נשק — מירי הערבים

סדע המחלוקת הבולט ביותר הוא המעבר במפרץ עקבה. מר בגוריון הסביר כי כל נסיון להפריע לאוניות ישראליות במפרץ תתקל בשימוש בכוח. הן מיצי המסחרי לדרום ולמזרח הפך לסמל העצמאות הכלכלית.

צרות בגבול עזה לא יהיו עילה כה ברורה למלחמה. פשיטות מצריות מעבר לגבול לא יהיו איום כה חזק לכלכלת ישראל, כמו

"מה בא אחרי הנסיגה ללא-תנאי של ישראל ממצריים? הישראליים, המכודדים בעולם והמוכרחים לסמוך רק על כוחם שלהם, עלולים להרגיש את עצמם נאלצים לצאת שוב למלחמה. אולם האם תוכל פלישה נוספת לקרב אותם באמת לבטחון אמיתי?" את השאלות האלה הבליט העורך המדיני של השבועון הבריטי החשוב ביותר, "אקונומיסט", בראש מאמרו האחרון על ישראל, הנושא את הכותרת, "ישראל לברה" (ראה אגרת לקורא, עמוד 2).

שהן תומכות במדיניותה בישראל. אולם כל זה אינו מצטבר לכמות רצינית.

★ ★ ★

בינוי לא יתאפק

ישראלי הבינה כי לפי שעה, הנשק הבטוח היחיד בידה הוא כוחה שלה. השאלה היא: איך יופעל נשק זה? על ישראל להחליט אם לשבת בשקט או

חירות שיבתם של המצרים
לעזה אישרה את כל החששות של הציניקאים בישראל, שטענו כי הנסיגה וזיתה מעשה של אמונה חסרת-תועלת.

נצחון צבאי מכריע נמכר תמורת תקתה של רצון-טוב. הושג נצחון במלחמה, אך לא הושג שלום. רק המגן הדק של האויבים מפריד בעזה בין צה"ל, המוכן לכל, לבין מושל מצרי במדי גנרל.

במפרץ עקבה אין דבר המנוע בעד המצרים לתפוס שוב את שארם אל-שייח, מלבד תפילות ופולגה של פנינים.

ח דוש פעולות הפידאיון בממדים רציניים, וחיווי המצור במפרץ נגד אוניות ישראל אינם, לפי שעה, אלא חששות לגבי העתיד. אולם העמדות והאפשרויות אינן שונות בהרבה מאלה שהיו קיימות באוקטובר אשתקד. מה מצבה של ישראל אחרי שיכרוץ ונצחון והנסיגה שלא-מצרונ?

★ ★ ★

ישראל חזקה ומבודדת

ההרפתקה בסיני, וארבעת חודשי המקח-ממכר שבאו בעקבותיה, הבליטו בצורה חריפה יותר גם את כוחה וגם את חולשתה של עמדת ישראל.

ישראל מוקפת ארצות שלא חללו מלהכריז על כנותיהן העוינות. אין ארץ בעולם שיש לה עיני חיוני לעזור לישראל, נמרות שיש ראל חזקה כרגע שכנותיה.

מצביש זה מכוסה בגוונים של רצון טוב, של הצהרות-ידידות פרטיות והרגשה של החובה המוסרית בארצות אחרות. אולם כל אלה אינם מצטרפים לכוח רציני במאזן השוטף. פעולותה של ישראל נבקעות על ידי הידיעה שהיא נתונה בסכנה, שהיא בור דדה ושהיא חזקה. ומאז אוקטובר הורגשה בידות זו פעם בפעם עלידי הרמת הידיים באו"ם.

ישראל תהיה תמיד המפסידה במצב זה נוכחי של המלחמה הקרה. שלא כמו שכניה הערביים, בעלי בארות-הנפט, הצינורות וה בסיסים הורים, ולמרות מקומה זא סטראטגי החשוב על חופי הים-התיכון והאוקינוס הדי הודי, אין ישראל נחשבת בתמרוני המעצמות הגדולות כפרס שכדאי להשיג.

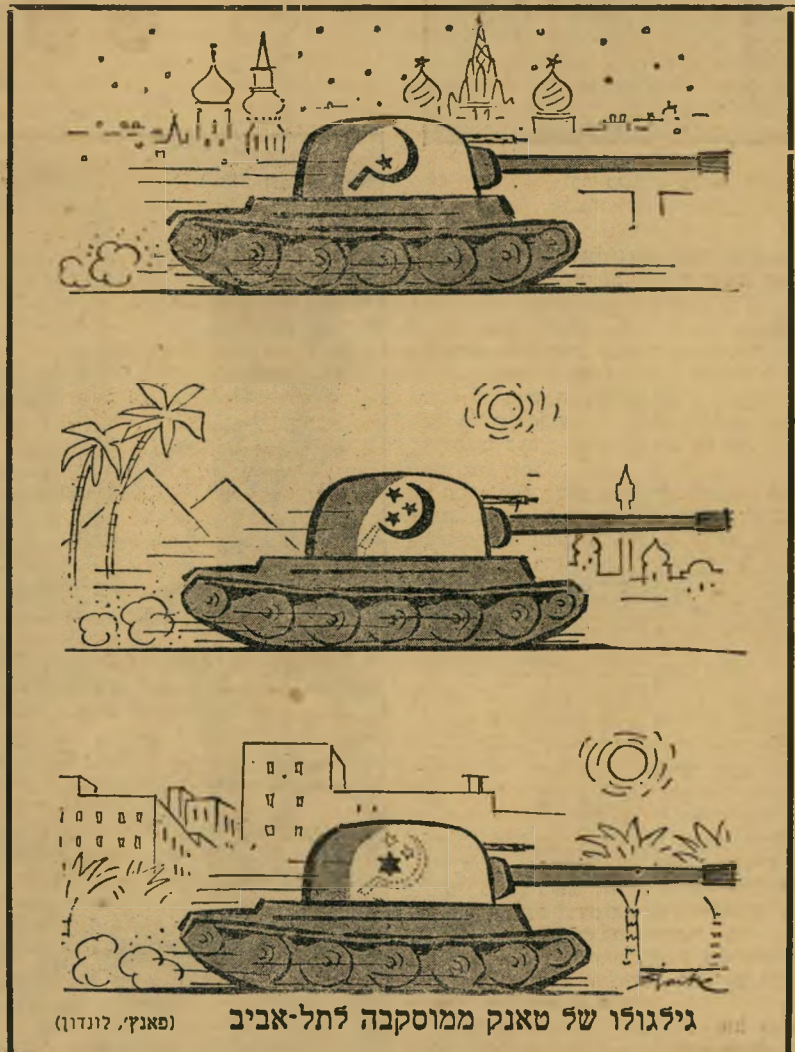
ארצות-הברית נותנת לישראל שפע של כסף והאדה פרטית, אולם היא מונעת ממנה תמיכה פוליטית. כי ישראל מפרעה לביצוע המשימה המלומדת האמריקאית נגד הקר מוניזם. תמיכה גלויה בישראל יכולה לסכל את מאמצי של איזוהאר, המבקש להתחרות עם ברית-המועצות על ידידות הערבים.

אין ספק כי טובת ישראל מטרידה את המצפון האמריקאי, אולם דבר זה אין לו משקל רב בסאקטיקה של המלחמה הקרה. כל עוד משחקות אמריקה ורוסיה את מיש-חקן לרכישת ארצות-ערב, אין ישראל יכולה לקחת לשינוי רב בעמדת שתיהן.

בארצות אחרות אין מוצעת לישראל אלא ידידות קלושה. רק צרפת יוצאת מכלל זה. מאחר שעליה לשרת את ענייניה החיוניים במרחב ובצפון אפריקה, היא לא ניסתה בהודשים האחרונים להתרחק מישראל. ישראל עדיין בטוחה שצרפת תספק לה נשק, ולפחות תמיכה כלכלית, במצבי-החירום הבא. שאולי יבוא בקרוב.

הממשלה הבריטית לא תתקשר עם ישראל אלא לשעה חולפת. מבטש געון בנפט, ובי אותם הערבים המעטים שעוד אומרים לה שלום ברחוב. היא תהיה עסוקה זמן רב בהחזרת הרצון הטוב של הערבים (ושל האמריקאים).

כמה ארצות סקאנדינביות רוחשות ידידות וזירה לישראל. כמה ארצות אסיאתיות ואפריקאיות מרששות לעצמן אהדה סודית: מניחים שבזרמה והושג הצהירו באופן פרטי

גילגולו של טאנק ממוסקבה לתל-אביב (פאנץ', לונדון)

ההפרעה לספנות. אפשר יהיה לענות עליהן בפעולות דומות. אולם פשיטות כאלה יוכלו תמיד לגרום למלחמה.

המבחן השלישי יהיה קשור בזכותה של ישראל לשלוח את אוניותיה דרך תעלת סואץ. מסיבות שונות, אין מבחן זה דומה למבחני עזה ואילת. אין זאת מחלוקת מקר-מית גרידא, כי למעצמות אחרות יש ענינים המזוהים עם עניני ישראל. המחלוקת פחות מרה, כי זכות זו לא נכבשה במערכה הצבאית, ועל כן לא הושפעה בצורה זו או אחרת עלידי הנסיגה. אולם גם זכות זו חיונית.

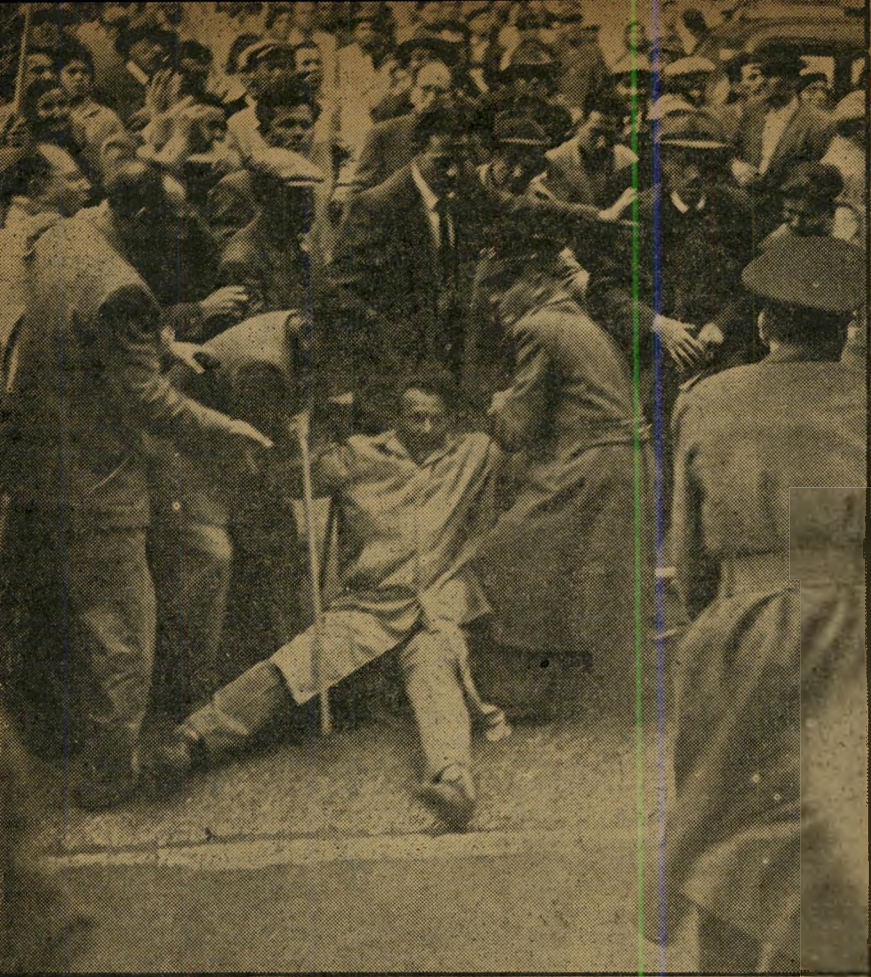
הממשלה הישראלית, שהרימה את קולה כאשר דיברה על אילת ועזה, הייתה והזרה יותר ביהם לכנותיה במקרה שתיעצר ספינה ישראלית מלעבור בסואץ. נראה שהארצות האחרות, שאינן חפצות לסכן את עניניהן למען ישראל, יעבירו בשמחה את ההחלטה לבית-המשפט הבינלאומי, אשר ספק-דינו לא ישיפע על מצריים יותר מאשר החלטות מועצת-הבטחון.

ברקע נמצאים תמיד ראדיו קאהיר והוריו, לציון, בהתחשב בעובדה שהנסיגה ללא-תנאי

לפרוץ שוב החוצה. אפשר לצטט את הלחץ של מיבצע סיני להצדקתה של כל אחת משתי הדרכים. מצד אחד, הנצחון הצבאי לא קירב את ישראל לשלום שהיא כה זקוקה לו. מצד שני, המיבצע הוכח כי וזין קושי בהשגת נצחון צבאי, וכי שאר ארצות ערב לא ימהרו לחשו לעזרת מצריים.

אך יתכן כי התוצאה החשובה ביותר של המלחמה לגבי ישראל היא שהישראלים עצמם סבלנים עתה פחות מכפי שהיו. בגלל עובדה זו קשה יהיה לממשלתה, מבחינה פוליטית, לשבת אחרות להפעיל לחץ על מצריקה, ולחכות להסדר של שלום עם הערבים, אלא אם כן יימנעו מצריים ושאר ארצות ערב מכל פעולה מלומדת נגד ישראל.

אם יחדשו הערבים את הפשיטות או את המצור הימי, הרי אמונתה של ישראל בעליו-נות הצבאית, יחד עם אי-אמונתה ברצונן של מדינות אחרות להפעיל לחץ על מצריקה, יתפכו כל עמדה של התאסקות והבלגה בלתי-אפשרית.

קטועי הרגליים שכבו על הכביש לפני בנין הכנסת, הלמו באבריהם התותבים בשוטרים שהסתערו עליהם בחימה שפוכה. כך הגיעה לשיאה פרשה אפלה שהיא חסרת-תקדים במדינה. במוסר האופייני לחברה של אוכלי-אדם יותר מאשר למדינה ציונית, רומו הקרבנות האומללים ביותר של הטרור הנאצי. רק השבוע, לאחר מאבק של שנים והפגנות מחאה מזעזעות. החליטה המדינה על החזרת הלך מן הזכויות היסודיות לנכים.

הפיצועים כן זעקו!

הנובל נכה ברגליו, שנפגע ממהלומות השוטרים, צנח ארצה. בתמונה נראה שוטר כשהוא מרימו כדי להובילו לתחנת משטרה, באשמת השתתפות בהפגנה.

קת ממשלת בון, ישנו סעיף ברור בקשר לפיצויים לאנשים שבריאותם נפגעה עקב עינויים וניסויים רפואיים שונים, או עקב רדיפות על-ידי הנאצים. החוק הגרמני של שנת 1949 אומר שכל נכה שזיה בשנת 1947 בגרמניה, רשאי לקבל פיצויים עבור נזק גופני שנגרם לו על-ידי המשטר הנאצי, מבלי להתחשב בי איזה קצה עולם נפגע. חוק זה מעניק לנכים — מלבד הפיצויים הרגילים המשך למים לגרופי הנאצים עבור שלילת החופש, נזק בהשללה ונזק ברכוש — פיצויי חד פעמי לפי דירוג מסוים של אחוזי הנכות, בתוספת פנסיה חדשית לכל החיים. פרנס יה זו היא רטרואקטיבית מתאריך הפגיעה. בכל רחבי העולם נקבלים הנכים נפגעי הנאצים את המגיע להם לפי חוק זה. אולם סעיף מפורש אחד בחוק מנע עד כה מנכים כאלה הנמצאים בישראל איזה שהוא תשלום או תגמול. הדבר נעשה לאחר שר ממשלת ישראל קיבלה, במסגרת הסכם השילומים מגרמניה, שלושה מיליארד מארק תמורת התחייבותה לדאוג לכל הנכים נפגעי הנאצים בישראל ולשקדם באותם התנאים המכורטים בחוק הגרמני. ממשלת ישראל השתמשה עד כה מהתחייבותה המפורשת. היא אפילו סירבה לזכור במציאותה של התחייבות כזו. מכיון שפרטי הסכם השילומים שמורים בסוד ואין לציבור גישה אל מסמכיו, מצאה הר ממשלה שיטה נוחה להתחמקות בטענה ש אין כל סעיף המחייב אותה לדאוג לנכים. בידי ארגון הנכים נפגעי הנאצים נמצאים שני מסמכים מעניינים. המיסמך הראשון הוא של ממשלת גרמניה המערבית ונושא עליו את כתובתו של שר הכספים הפדרטיבי. במיסמך זה דוחה שר האוצר הגרמני בקשות של פרטים מישראל לפיצויים בהתאם לחוק הגרמני, בהסבירו: "לפי הסכם השילומים, שילמה ממשלת הרפובליקה הפדרטיבית לישראל שלושה מיליארד מארק קים הנוגעים לפיצויים לגרופי המשטר הנאצי בנדידת ישראל". המיסמך השני נשלח משרד היועץ המשפטי לממשלת ישראל. הוא שולל במפורש את קיומו של איזה סעיף שהוא בהסכם לוקסמבורג, לפיו חייבת ממשלת ישראל לשלם פיצויים לנכים. אפשר ללמוד הרבה מהעובדה המעציבה שהנכים, אשר חייהם נפגעו על-ידי הנאצים, האמינו יותר לדברי הגרמנים מאשר לדבריה של ממשלת ישראל.

חוק הקטנוניות
ישראל נמצאת כיום בין 1200 ל-1600 נכים הזכאים לקבלת פיצויים מגרמניה עבור נכותם. כ-50% הם בעלי אחוז

בחורף של שנת 1944 קפאו רגליו של אנריס רוט. היה זה במחנה הכסיה הנאצי בוטל אסטרטגיה מיוחדת. ב-1600 עובדי הכפיה שחיו במחנה בתנאים בלתי אנושיים, מתו כעשרה אנשים מדי יום בגלל התרדף הקשה. כשנפגעו אפרים רוט, ניסו הרופאים המקומיים להציל את חייו. על גבי שוחן עץ גם ברפת המחנה, קטעו הרופאים בעזרת משור קצבים את שתי רגליו של רוט. חודש לאחר מכן כבשו הרוסים את המחנה. הרפת הייתה גדושה קטועי רגלים. אחדים כבר נפחו את נשמתם. החיים, בינתיים, אפרים רוט, נלקחו לבתי חולים לגי תוחים נוספים. אחרי טלטלים בבתי החור לים של שלוש מדינות, חזר אפרים לעיר מולדתו בצ'כיה. שם קיבל בחזרה את חנות הטקסטיל הקטנה שלו, ופנסיה ממשלתית קבועה כנכה המלחמה בנאצים. היו לו זכויות והקלת רבות. הכמשה סיפקה לו פרוטנות חינם, נתנה לו אופנוע נכים ודאגה לכיסוי הצאותיו. היא דאגה גם שיקבל טיפול רפואי והבראה חינם, נסיעה חופשית בכל שירותי התחבורה במדינה. לפני שבועיים, היה אפרים רוט (45) בעל השיבה הדלילה, מוטל לפני רחבת הכנסת בירושלים, כששתי רגליו התותבות מונפות כלפי מעלה. אחרי שהחליף מהלומות עם שטרי המדינה וטעם את טעם אלותיהם על רגליו התותבות ולאחר שהניחוהו בצד הכביש ככלי אין חפץ בו, נלקח אפרים רוט לתחנת המשטרה והואשם כחוק בהפרעת הסדר ובתקיפת שוטרים. הוא לא היה יחיד. אפרים רוט, שמאז עלותו לארץ בשנת 1949 לא מצא סידור, והחזיק כיום על הכנסה של 50 ל"י לחודש, הוא רק סמל למחנה שותת-דם של נכים הנושאים על גופם את זכר רדיפות הנאצים. תריסר השנים שחלפו מאז חבטת הנאצים לא ריפאום ולא העלו ארוכה לפציעיהם. גם במדינת ישראל, המיקלט המשקם לשרידי קרבנות הנאצים, לא מצאו נכים אלה את מנוחתם. כי במשך שנים רצופות התי נכרו מוסדותיה למה שנגזע לנכים אלה, לפי כללי המסר האנושי ולפי זכותם החוקית. רק לאחר שיצאו הנכים לפני שבועיים בהפגנות המזעזעות לפני בנין הכנסת בירושלים, השתנה המצב ובאיחור של שנים קיבלה הכנסת את חוק נכי רדיפות הנאצים.

*** הסעיף הסודי

כל אדם סביר משוכנע כי ממשלת גרמניה המערבית, בנטלה על עצמה את האחריות לפשעי הממשות שגרמה לה, מפצה את כל נפגעי הנאצים. ואמנם, בין שאר סעיפי הפיצויים לנפגעי הנאצים בחור

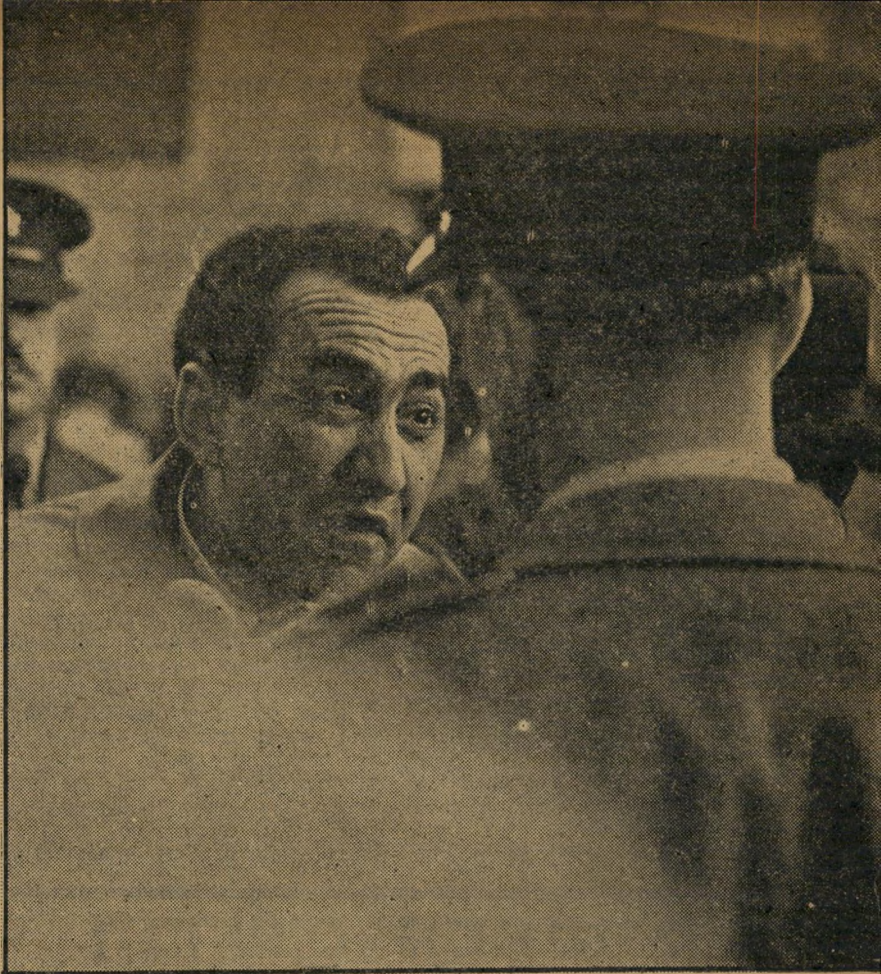

בראש הפגנת הנכים נפגעי הנאצים נישא נכה, לבוש מדי מחנות. ריכוז נאצי. חבקות פניהם של המפגינים מביעות את הזעם שהצטבר בהם במשך השנים.

הסמל

התאגדות שני שוטרים ירושלמיים גוררים מרחבת הכנסת נכה מפגין. התנהגותם של השוטרים היתה גסה והם דאגו להסיר תחילה את מספריהם.

החוק זה מול זה ניצבים החוק והקרבן. מאחורי גבו הרחב של השוטר עומד חוק הקיפוח ושלילת הזכויות של הנכה, שהבעת פניו מבטאת את הרגשותיו.

נכות גבוהה, שאיננו מאפשר להם קיום עצמי. ישנו בארץ עוד מספר נפגעים שעוקרו בניסויים רפואיים, אולם הם מסתירים את זהותם. על כל פנים המיספר הכולל הא קטן בהרבה מזה שנקבה ממשלת ישראל בדרשה פיצויים מגרמניה עבור נכים אלה. עד לפני שדוש שנים חיו הנכים מתוך נחמה שיקבלו את המגיע להם מממשלת גרמניה, בדיק כשם שקיבלו את שלהם תוך שבי ישראל אחרים מנפגעי הנאצים, שלא איבדו חלקים מגופם ובשרם, אך באותה שנה קיבלה הכנסת חוק שהפך את הקערה על פיה. בחוסר התחשבות משונה הכירה הכנסת בנכות קבלת הפיצויים רק לנכים שנפגעו בשעת המלחמה בנאצים עם נשק ביד. כל אדם שנכגע במחנות, בגיטאות או בדרכים לא היה זכאי לשום תגמול לפי חוק זה.

הנכים והארגון, החלו להרעיש עולמות במוסדות המתיאמים. הם פנו אל חברי הכנסת מכל הסיעות, נתקלו בחוסר ידיעה כללי של המצב. לא היה גם חבר כנסת אחד שהאמין שבמדינת ישראל, המבוססת על חוקי המוסר התנ"כי, יתכן קיפוח מדי הים כזה.

לפני כשנה העלה חבר הכנסת בנימין מינץ את הפרשה על סדר יומה של הכנסת. כתוצאה הוקמה ועדת משנה של הכנסת לבירור הבעיה, בראשותו של ח"כ מפא"י קרגמן. הוקמה גם ועדה בינמשרדית בראשותו של ד"ר מיכאל לנדאו ממשרד האוצר, לבירור התביעות. כתוצאה הונחה בתחילת השנה הנוכחית על שולחן הכנסת הצעת חוק של משרד האוצר: חוק נכי מחנות הריכוז הנאצים.

היתר זו הצעה מחרידה בקטגוריית, ש"העידה על גישה של התחכמות ומקח מס"חרי על המחיר שישולם לנכים עבור קורבנותיהם. כך, למשל, העניק חוק זה פנסיה לנכים רק מתאריך קבלת החוק, מבלי לדבר על תגמולים רטרואקטיביים.

הסעיפים החמורים ביותר בהצעתו של שר האוצר היו שניים: האחד האומר כי נכה שלא היה בישראל עד שנת 1953 אינו זכאי לכל פיצוי, והשני הקובע כי מי ש"קיבל פנצ"ם איזו שהיא תמיכה על חשבון נכותו" אינו זכאי לפנסיה.

סעיף זה פירושו שכל נכה שקיבל אי פעם חבילת מזון מאוורא שוב אינו זכאי לפנסיה. תוקפו של חוק זה היה, לפי ה"הצעה ל-12 שנים בלבד. לפי דעת שר ה"אוצר חייבים הנכים להבריא מפצעיהם כע"בור 12 שנה, או למות.

★ ★ ★

"יום גדול היום"!

א פייני לגישה מסחרית זו של האוצר הוא סיפור, אותו מספרים הנכים עצמם. כאשר באו מספר נכים קטועי אברים אל

ד"ר לנדאו לבירור טענותיהם, השמיעו בין השאר את הדרישה לתשלומים רטרואקטיביים מתאריך פציעתם, כשם שממשלת גרמניה. ד"ר לנדאו אמר להם: "נכון שזה מגיע לכם, אולם תתארו לעצמכם שתדמיין סכום זה לטובת המדינה. פנה אחד הנכים אל ד"ר לנדאו, שלפני זמן מה נפגע קשה בתאונת דרכים וקיבל סכום פיצויים: "אם אתה תחת על פיצויך נהיה גם אנחנו מוכ"נים לוותר".

הפגישה, ופגישות רבות אחרות, הסתיימו ללא תוצאות ולנכים לא נותרה ברירה אלא לעלות אל בנין הכנסת להפגין, ולדרוש זאת שמיצת טענותיהם. ההפגנה נופצה בכוח אלות המשטרה. אולם חברי הכנסת, ובתוכם ראש הממשלה, שיצאו לחזות בהפגנה זו: מ זרה, שוב לא נשארו אדישים. במהירות מפליאה הוגש כבר בשבוע שעבר ואשר חוק נכי רדיפות הנאצים, בו הכניסה וזכנסת שינויים רבים לטובת הנכים, שנעדרו מהצעתו המקורית של שר האוצר.

אולם גם בנסיגה לחיקון המעטת ולמרות שתבר הכנסת בנימין מינץ יצא בהכרזה פתטית: "יום גדול היום, יום עשיית הצדק בישראל". עוד רחוק החוק מלהתקרב לר"י שות הצדק. טוענים הנכים: "החוק החדש מהווה פיתוי, כיון שהוא מעניק לנו דברים שעד כה לא היו לנו. אולם הוא נותן לנו חלק ממה שמקבלים נכים מסוגנו בארצות עולם אחרות וממה שקיבלה ממשלת ישראל מגרמניה עבורנו".

לפי סעיפי החוק החדש יקבלו הנכים את הפנסיה מתאריך רטרואקטיבי, החל לפני ש"נתיים. מכל מה שהיו הנכים זכאים לקבל במשך 10 השנים הקודמות אין ה"זוק מעניק להם אף פרוטה אחת. לפי החוק החדש, כל נכה אשר יצא מגבולות הארץ לאיווה צורך שהוא — ואפילו אם היה זה לצורך ריפוי או הרכבת פרוטזה — מאבד את הזכות לקבלת פיצוי או תגמול.

גם הסכום של חצי לירה לחודש לכל אחוז נכות, בתוספת תוספת ה"זוק, שמעניק החוק החדש לנכים, אינו מאפשר לנכה של 100% לחיות על קצבתו. הסכום המקסימלי שמעניקה ממשלת ישראל לנכה הוא קטן בשבע לירות מן התשלום המינימלי שנותנת ממשלת גרמניה לנכים.

בתנאים אלה, ולמרות שחלק מהנכים הגיעו למשבר ומוכנים לקבל את תנאי החוק המצעים, אין ארגון הנכים מוכן לחתור על זכויותיו.

טען השבוע אחד מחברי הארגון: "נלחמנו שלוש שנים על זכויותינו. אנו נלחם עד הסוף. יעברו אולי עוד שנים ויישברו עוד ראשים בהפגנות, אבל לא נחתר על המגיע לנו".

הפתרון אפרים רוט קטוע הרגליים, שספג מהלומות ברגליו מאלות השוטרים, מוטל על המדרכה מול בנין הכנסת. מאחוריו רגלי נכה שני.

במדינה

ביותר. קיים יחסים בעיקר עם משה שרת, שהכתוב לו את מאמר המערכת של ה"גרופס" פוסט.

לגבי אנשים חשובים יותר, האיש הקובע בעיריה הוא מרדכי איש-שלום, לשעבר פרידמן, שהנהו עסקן מפלגתי מסוג אחר לגמרי. כמו אלמוג החיפאי, איש-שלום מס' תובב בחוגי פועלים, עושה את העבודה הז' שחורה ליד המכונות של בית-החרושת ז" מפלגתי. הוא גם נראה כך — איש בעל שערות-שיבה, פנים חרושות קמטים, פה צר ועיניים פקחיות. הוא אינו מעשן מקטרת. אולם גם איש-שלום אינו אלא בן-אדם, וככל בן-אדם צר לו להיות במקום השני, שעה שלמעשה כל העבודות בעיריה מוטלות עליו.

רודף שלום בעיר שלום. בימים האחרונים נפוצו שמועות מוזרות בירושלים. איש לא ידע מנין באו. אולם תוכנן היה גלוי: הדתיים, שפרשו מן הקואליציה העיר רונית בגלל אישור בנייתו של בית-הכנסת הריפורמי, עומדים לחזור — בתנאי שראש העיר המפא"י לא יהיה גרשון אגרון, אלא מרדכי איש-שלום.

העתונאים מיהרו לאגרון, אך אגרון לא ידע דבר. הם חשו לעסקנים הדתיים, אך גם אלה מילאו פיהם מים. רק מרדכי איש-שלום ידע מה להגיד — שלא לפרסום. לדעתו הבסיס לקואליציה הנוכחית חלש מדי. רוב של קול אחד — קולו של אבי

(המשך מעמוד 4)

מחולשה כללית, סבר כי האחר הרענן של ארץ-ישראל יחזיר אותו לאיתנו.

היו אלה אז דויד בן-גוריון, ואחר-כך גולדה מאיר, שהתנגדו לשיבת אבן. בעיניהם נראה השגריר חיוני במקום מושבו. יתכן גם ש' הנימוק המכריע היה הפוך — לא ביגוי ולא ג' לדה רצו להיזקק לעצותיו של אבן ב' ירושלים.

מאז קרו כמה דברים, ששינו את דעת שליטי ירושלים על שגרירם. אבן-הפינה של המדיניות הישראלית באמריקה הפכה, בעיניהם, לאבן-גוף. אחרי הנסיגה מעזה היה נדמה לביגוי כי אבן רימה אותו, הפריז בחשיבות ההבטחות האמריקאיות, עליהן הודיע אבן שעה שביקר בארץ ערב הנסיגה — ושהאמריקאים עצמם מכחישים עתה את קיומן.

ביגוי גם לא הסתיר את דעתו כי אבן הפריז במתכונן בערכן של הבטחות אלה, כדי לכפות על הממשלה את הנסיגה, שהיתה בעיני אבן יסוד למדיניות הישראלית.

כרור נפלט. דויד בן-גוריון מחונן ב' זכרון מפליא. בדיוק ברגע שזשקה נפשו לגולל את אבן מורכב, נזכר כי לפני שנה ביקש אבן עצמו חופש-מולדת. העניין הר' עבר לממשלה, וכל השרים — פרט ג'שניים — הסכימו בטוב-ליבם כי השגריר זקוק לחופשה בארץ. רק משה שפירא ופנחס

הפרשים מסתערים

כאשר הפגינו השבוע נהגי המוניות של תל-אביב נגד גביית בול הבטחון, נגרמו פקקי תנועה ששיתקו לחלוטין את התנועה ברחובות הראשיים של העיר. מאות שוטרים שעמדו לפזר את המוניות יצאו לבסוף בהסתערות מצה, כשהם מפעילים את מקל תיהם. בתמונה נראית קבוצת פרשים של המשטרה שהקיפה כמה נהגים, אילצה אחדים מהם לטפס על עץ כדי להימלט מסכנותיהם. בידי שני השוטרים שבמרכז התמונה נראים בבירור המקלות הארוכים, השלופים לפעולה. בין השאר חוכה ונעצר צלם טלביזיה שצילם את התקפת השוטרים, אך כשהתברר שהוא אמריקאי, מיהרו השוטרים לשחררו, תוך התנצלות.

הכלנתאריזם, רחמים כלנתאר — אינו מספיק לשלטון יציב. היה רצוי, על כן, להחזיר את הדתיים — אפילו אם הדבר יחייב קרבן כה יקר כמו גרשון אגרון.

כי איש-שלום, כפי שמעיד שמו, הוא ב' אמת רודף שלום, ואם אפשר לקנות שלום במחיר סילוקו של אגרון והעברת כסאו לאיש-שלום — האם לא יהיה הדבר לטובת ירושלים, עיר-השלום?

מחתרת

אין שאלות

העצה הראשונה שכל עורך-דין טוב נוהג לחתלה ללקוחו העצור במשטרה היא לא לחייב את עצמו בשום צעד העלול להפריע לו מאוחר יותר בהנהלת הגנתו. במשפט העתידי להתקיים. במיוחד אמורים הדברים בחשודים בב צוע פשעים חמורים: הודאותי הם במשטרה מתקבלות אחר כך עלידי בית המשפט, משמשות חומר ראית חשוב בידי התביעה לצורך הרשעתם בדין.

כשהתחילה השבוע חקירתם המוקדמת של יוסף מנקס, זאב אקשטין ודן שמר, הנאשמים ברצח ד"ר ישראל קסטנר וחברות בארגון טרוריסטי, בפני פושטת השלום מינה שניים בתל-אביב, ה' בורוכ' כי מצבים של שניים מבין השלושה הוא קשה מאד. אקשטין ושמר מסרו הודאות ארוכות במשטרה, ביק

רוון התנגדו — הם סברו כי איש לא יראה את החזרת אבן כחופשה תמימה. וזעזע יתפרש כמעשה עוין כלפי אמריקה, דבר שלא נראה להם כרצוי בשעה זו.

הכל היה מסתדר בדרך הטובה, והשגריר היה מקבל את תעודת-החופשה שלו ונעמה בלית ברירה, אלמלא וזינו-תו של הכתב הירושלמי של סוכנות החדשות האמריקאית. כך נפלט הכדור בטרם עת.

אבן הקים רעש. הוא שיגר מחאה דחופה לירושלים, הודיע שאינו יכול לחזור, כי קריאתו חזרה עתה תתפרש בהכרח כהבעת אי-אמון לפעולתו. ביגוי הועמד במצב בלתי נוח — היה עליו להחליט החלטה ששוב אינה יכולה להיות מוסתית.

אחת הדרכים היא להפוך את האבן, ש' מאסו בה השרים, לראש-פינה פוליטית. בירושלים כבר נפוצו שמועות כי אבן יהיה מועמד לכנסת הרביעית, מטעם מפא"י, ו' מועמד אפשרי לתפקיד שר-החוץ בבוא העת.

עיריות

שלום ש'ום ואיש שלום

לגבי ההמונים הרחבים, ראש עיריית ירו' שלים הוא גרשון אגרון, דמות אנגל-ירוסית מעשנת-מקטרת, שגר בימי המנדט בסימטה ליד מגרש-הרוסים ואירח בעיקר פקידים בריטיים. גם כאיש מפא"י לא היה מפורסם

המחיר ירד הטיב נשאר

הכל תלוי
בטיב המלוי!

גלובוס

העם: 1.490 ל"י
המלוי: 390 פרוטה

באולפן גרג (Greg) נפתח השבוע קורס דו-חדשי (פעמיים בשבוע) ל-

קצרנות

עברית או / ו אנגלית
הצלחה מוכטחת — הרשמו מיד
אצל מר ח' ברקמא (קמפינסקי).
המנהל, בתל-אביב: גורדון 5;
כחיפה: ב"ס "במעלה", החלוק 13
(וכירות פרטית: פבזנר 19, חיפה)

20 נמוקים

טוענים בעד זה שהמצלמה היא המתנה המתאימה כמעט לכל הזדמנות אחת מההזדמנויות האלה היא גם חג האביב — חג הפסח, הממין אותנו לכל מיני טיולים. אל תצא לטיול בלי מצלמת פוטו ברנר. לך עוד היום ל-

פוטו-ברנר

חיפה, רחוב החלוק 30

צבעו את בגדי-הים הישן
אצל קשת — ותקבלו

מקצ-ים

מחודש ויפה, בצבעים
העומדים בפני מייים.
פרטים בכל סניפינו

קשת מנקה וצובעת

בני-החורין
את המובחר
שיותיכם

קונצרט סובבין
י"ן ישן נושן • טוקאט
סלבוז'ץ-מישיא הארק
ליקרים וקורדיאלים
בשר למהדידין
יקב

ש.פרידמן ובניו

קוץ בצכרית. בין 600 בנות הח"ן שהשתתפו השבוע בצעדה לירושלים בלטה סמלת אופירה ארז, שצעדה ביחידת בנות הנח"ל. למרות שאופירה נושאת את התואר צברית '66, לא היתה מחוסנת בפני קוצים ויבלות בגליים. בחניה הראשונה נזקקה לטיפול החובשת, אך למרות כאביה החזקים, המשיכה לאחר מכן בצעדה עד לירושלים ללא כל תקלה.

אנשים

בשיטת הסגירה, אם נכון הדבר שגדיר ישראל בארצות-הברית **אבא אבן** יחליף את ידיו בהנהלת חפירות חצור. השיב ברצף נות רבה דובר משרד-החוץ **משה ליש**: "לפי מיטב ידיעתי, אבא אבן איננו ארכי אולוג". . . המיליונר הלוחם **סם דובינר**, העוסק עתה 16 שעות ביממה במאבקו ה' נמרץ נגד המועצה לשיווק פרי-הדוד, נזרק השבוע מן העורף. בתו הקטנה באה אליו וטענה, כי בבית-הספר אמרו לה שאבא שלה רצח את הדוד, למד א' מקבלת רק שתי לירות לחודש כמייכס, בעוד שבת הנוגני מקבלת ארבע לירות? . . . קריאת הביניים הגסה של ח"כ מפא"י **דוד הכהן** כלפי ח"כ מק"י **ד"ר משה סנה** (שינופף) מופיעה בדברי הכנסת בצורת **סנה** מופיעה. בינתיים שלח וזכה מכתב התנצלות לסנה, בו ביקש סליחה על שלא שלט בעצמו.

★ ★ ★

מלחמה, שלום ורמטכ"ל

לאחר ביקור בהצגת הבימה, יומנה של אנה פראנק, נכנס ראש הממשלה **דוד בן גוריון** אל מאחורי הקלעים ופתח בשיחה ערה עם השחקן **שמעון צבר** ("מולה") **דוד דנסקי**, בהעלותו זכרונות מן הימים בהם הוזמן על-ידי מטהו של מפקד צבאות ה' כיבוש באירופה, הגנרל **דוד אורי** **זרחל**, לביקור במחנות הפליטים ה' יהודיים באירופה, מיד לאחר שחרורה. . . את ההזדמנות ניצל גם הכמאי של אנה פראנק, **ישראל בקר**, ששאל את ראש הממשלה אם כדאי לדעתו שחביבתו תצג מחנה זה בשעת סיורה בפאריס בקרוב. ביגוי היררר מעט ואחר כך השיב: "למה לא?". . . בפגישה מקרית השבוע בקפה תלאביב בין הצייר **שמעון צבר** לבין שר-הדואר **ד"ר יוסף בורג**, נסבה השיחה על הנשא העיקרי המשותף לשניים: בולים. צבר, שהוא בולאי נלהב, שאל את שר-הדואר מדוע טרם הוצא לאור בול הנושא את תמונת הצבר. השיב בורג: "קוצי הצבר יקבו את הבול ויפסלוה". . . תשובות קידמו את פניו של הרמטכ"ל **משה דיין** כשהופיע השבוע, בלחית אשתו **רות**, ל' הצגת הבכורה של הסרט מלחמה ושלום. בין השאר, נאלץ דיין להקשב לדבריו של אחד מגיבורי הסרט, הנסיך **יוחנן**, שיעץ לבנו: "אל תלך לשרת במטכ"ל, כי ה' אויירה שם מנותח". . . הקומפוזיטור **קראל סלומון**, המוכר היטב למאזיני שול ישראל, התגלה השבוע מצידו הבלתי-מוכר: בבטאון האגודה החקלאית לנידול עי"בית, שהוא חבר בה, מתפרסם שיר מפרי עטו בשבח העז.

התיישבות

מגיפה בלכיש

לכל משק ספר יש בעיות וצרות משלו. משק אחד ס. בל מכת המטננים, שני בחור סר מים, בשלישי בעית הדור מטרדה וב' אחר מעיק מחסור הידיים העובדות. להיאחזות לכיש יש מכה משלה — מכת הנשואין. לפתע פתאום דבקה מחלה מזוהר בבני ז' היאחזות, כולם בני תנועת המושבים בגיל ממוצע של 21 שנה, ותוצאותיה מורגשות מיד — נאשם מחליטים להתחתן. כל עוד מקיים משק הספר חתונה פעם בשנה, אין כל אסון בכך. אולם כשהחברה מתחילים להתחתן בסיטונות, מתחילה טכנת המוטטות מאיימת על המשק ומה עוד כשי המשק צעיר. ניצני מגיפת החתונות התגלו בהיאחזות לכיש לפני תשעה חודשים, שעה ששני זוגות צעירים הודיעו שהם עומדים על זעתם לערוך חופה כדת משה וישראל. איש לא חזה אז מראש מה תהייה התוצאות. לא עבר שלושה חודשים ושני זוגות נוספים הודיעו על כוונתם לערוך טבעות. עוד אלה נדברים ושני זוגות נוספים כבר הודיעו שהם מתגוננים, הזמין את הוב והקרובים. כשראו רחקי המשק שבמצב כזה עלול המשק לפשוט את הרגל ולהפוך מקיבוץ של עובדי אדמה לחברה לעריכת חתונות בערבון מוגבל, ישבו ומצאו עצה. התקבלה החלטה מפורשת: המשק אינו עורך יותר חתונות בודדות או זוגיות. רק חתונות משר רציני, אגודת רחקי המשק החלה לנשם לרווחה. אולם לא עברו ימים רבים ושלושה זוגות ביקשו רשות להינשא.

הרב ההגון. וכך שוב המה השבוע משק לכיש, השוכן מול התל ההיסטורי, ממאות קרוב משפחה מכל רחבי הארץ. לא חסרו בהם הדוד היקה של אחד החתנים שלא שכח להביא עמו במזוזה חליפת ערב ועניבת פרפר, וגם לא הסבתא בת ה'סד מכפר ויתקין שהופיעה במכנסים ארוכים.

טקס הנשואין של שלושת הזוגות היה האכזרי והנורא שבטקסי הנשואים שנערכו בלכיש מיום הקמתה. הוא החל במסדר נבל חגיגי של אגודת הרחקים המקומית המצי טמקה. בפעם האחרונה התחננו נשיאי ה' אגודה בפני החתנים לשוב מורכב הרעה, בדמעות וביללות הסבירו להם את פשר ה' צעד הגורלי שהם עומדים לעשות.

שום דבר לא עזר. בזה אחר זה עלו של' שת הזוגות אל החופה שנישאה על גבי קל' שונים ורובים. לפני חתימת הכתובה עוד צעקו כל הזכרים: "אל תתמולל אל תתמולל" כשהחל זוג אחד להתנשק פילחה צעקה את האויר: "אל תוריד לה את השפם" וכש' הסתיים הטקס נאנחו כולם: "עוד אדם הגון הלך".

היחיד שלא התמצא כל כך בענינים היה הרב שלום אהרן, שבא מאשקלון לערוך את הקידושין. כאשר סיים הרב את קידושי רחל ומקי רוזין שמע את הרב את קידושי נאנחים: "חבל עליה, היה אדם הגון". הרב מטוסלה-פיאות הפנה את ראשו ואמר בכעס: "ברוך השם אני נשוי ואני עוד אדם הגון".

שו מפעם לפעם להשלים אותן בהצהרות חזרות ומפורטות.

כל נסיון של סניגוריהם לסטות במהלך המשפט מהדעותיהם של הנאשמים יתקל כמובן בהתנגדותה החריפה והמוצקת של הת בעת מרים בן פורת, סגן פרקליט זמ' דינה. "אי אפשר היה להפסיק אותם. הם דיברו כל כך הרבה עד שהיינו צריכים לבקש אותם לשחק. זו הפעם הראשונה שאני רואה נאשם ברצח בכדיה תחילה מדבר כל-כך הרבה", אמר אחד הקצינים שטיפלו בתיק רצח קסטנר.

היחיד שלא הוציא מלה מפיו, נשמע לה' ראות פרקליטו ולנסיונו ההתיק במשפטי מחתרת, היה הנאשם הראשון. יוסף מנקס, איש לח"י חותיק, שתק כרג. הוא המשיך לשחק גם במהלך החקירה. סקר במבטי לעג ערים את העדים, חיך כשהוזכר שמו וגער באקסטין שניסה לקשור אתו שיחה. "אני לא מכיר אותו. מה הוא רוצה ממני?" שאל מאחד העתונאים.

נשואי לכיש רחל ומקי רוזין

"חבל עליהם..."

מכשיר עיוור. סיפוריהם של אקסטין ושמר היו זה, השלימו האחד את השני. ס.מ.מ. צבי אהרונ, שהופיע במדי צבא ב' משפט מחתרת צריפין והעביר אחר כך את מושבו ללשכת הקת"ם במטה הארצי של המשטרה, הקריא את עדויותיהם במבטא ברור ונמרץ. הוא סיפר על הודאתו של שמר, שתירץ את השתתפותו ברצח לאחר שאקסטין איים עליו שסופו יהיה "כסופו של קסטנר". "שה לא משחק ילדים. אין אפשרות לסגור".

אקסטין, סיפר אהרונ, היה דברן פחות. הוא שתק במשך כמה ימים, הסכים להודות ברצח רק לאחר שמכונית משטרה הסיעה אותו על פני הדרך שהוא ושמר עשו מה' מיפגש ועד לביתו של קסטנר.

"שברת את לבני", אמר אקסטין לאהרונ, "אני מוכן לשלם את המ"ר". המחיר ה' צפוי לאקסטין ולחבריו היה מאסר עולם. עובדה זו לא הרתיעה אותו. הוא הודה בפני רמ"ח אפרים הופשטטר על השתתפו הפעילה ברצח, המשיך את הודאתו על פני ארבעה עמודי נייר גדולים, בכתב יד עגול וצפוף. פרטי ההודאה: הרצח תוכנן על-ידי מנקס, שלא הסביר לאקסטין מדוע צריך דווקא לרצוח את קסטנר במקום לבצע את התוכנית הקודמת: שוד בנק.

אקסטין טען שכיר את מנקס במיעוץ טולם. הוא נקשר אליו בזכות דעותיהם המשותפות נגד המשטר הקיים במדינת יש' ראל. הקשר היה כל כך הדוק עד כי, לבסוף, הפך אקסטין ל"מכשיר עיוור בידי אדם שלא טובתי עמדה לגד עניניו. הייתי קרוב".

גילוי הקדפיה. עדי התביעה עלו ויירדו בזה אחר זה מוכן העדים. היו אלה עדי ראיה לגניבת הגיט, חברתו של אקסטין, חוקרי משטרה ומומחים מקצועיים בלכיש טיקה. "אני בוגר קורס התכתבות עם ה' מכוך למדע שימושי בציקאגו. ש' לי תעודת גמר", לטביעת אצבעות ולשחזור.

הסניגורים, מס קריצמן, אלכסנדר טל ויעקב הניגמן לא השתתפו במהלך המשפט. כשיסימה התובעת את שאלותיה, עזו שלושתם בזה אחר זה: "אין שאלות". היה זה קח ההגנה הרגיל במשפטים בהם משאירה ה' גנה את קלפיה חבוים עד למשפט עצמו. ההגנה העדיפה לראות קודם את קלפי ה' תביעה בחקירה המוקדמת, לצאת להתקפת הגנר בבית-המשפט המחוזי.

גנרל עזר

שי מיוחד במינו שלח השבוע כפר חב"ד שפירי לאוהדיו: חברי וזכנסת **אברהם הרצפלד ויונה כסא** והמוכר הכללי של ההסתדרות **פנחס לבון** קיבלו כל כלי אחד, באריזה מיוחדת, שלוש מצות שמורות ואפויות ביד, לליל הסדר. . . ראש הממ"ד שלה **דוד בן-גוריון** פגש לא מכבר את עורך דבר **חיים שורר** ונוכר בה ב' ישן: "מתי תחזיר לי את הספר 'The Army' (הצבא) שלקחת ממני לפני חצי שנה?". שאל. "לפי הזמן שאתה מחזיק אותו, כבר יכולת להיות גנרל". . . אחד מחברי שדה-בוקר שנשאל השבוע כיצד מרגישים חברי המשק אחרי הנסיגה, ענה: "מפתחים! מדוע מפח' דים? המשך החבר להסביר: "מפתחים שפודה בן-גוריון תחזור עכשיו לי משק". . . בשבוע מפאריס סיפר השבוע שר-האוצר **דוד אשכול**, כי לפני זאת ביקש אותו ראש ממשלת צרפת **ג'י מולדה** להשפיע על בנותיו, שביקרו בישראל, כי לא ישכחו לכתוב כמה מלים לאבא. . . עתונאי שרצה לברר אם יש אמת בידיעה כי הוצע לד"ר **יגאל ירין** להיות שגריר ישראל בארצות-הברית, פנה אל משרד-החוץ ושאל,

פסוקי השבוע

- **ראש הממשלה דוד בן-גוריון**, בנאום בכנסת: "בין ביקורת פסולה וחוסר ביקורת אני בוחר בביקורת פסולה."
- **ח"כ חרות ד"ר יוחנן בארד**, בדיון בקול ישראל על הנושא תפקידה של האפופיזיצה במדינה: "חושבני כי תפקידה העיקרי של האפופיזיצה — ל'הפך לשלטון'."
- **שר-האוצר דוד אשכול**, בהסבירו מדוע קיצר את שהותו בפאריס: "אין מלכות אחת נוגעת בחברתה. המלכה האנגלית עמדה להגיע לבירה הצרפתית, ועל כן נאלצתי לפנות את פאריס."
- **שר-הדואר ד"ר יוסף בורג**, לאחר שרבה גובר התלונה בפניו, בשעת ביקורו בחבל לכיש, על חבלי-הלידה הקשים של המתיישבים במקום: "כשעוסקים בהולדת חבל, יש חבלי-לידה."
- **שר הבריאות ישראל ("יוק") ברוזלי**, בתשובה לשאלתה מדוע אינו מרבה לשלוח רופאים ליישובי הספר: "לכל רופא יש לפחות 20 חברי כנסת שבאים אלי לבקש בשבילו עבודה דווקא בתלאביב."
- **שרת-החוץ גולדה מאיר**, בהתנוונה בשעת החיכוך על תקציב משרד-החוץ בפני הביקורת שנמתחה על ההסברה הישראלית בעולם: "בזמן מבצע טיני בלבד הופצו למעלה מ-140 אלף חוברות הסברה."
- **ח"כ חרות מנחם בגין**, בדיון על תקציבי משרד ראש הממשלה ומשרד-החוץ: "אנו נהיה מוכנים להצביע רק בעד סעיף אחד בתקציבי שני המשרדים: עבור העומדים בראשם — פנסיה."
- **ד"ר ישראל ("אדרד") שייב**, בכינוס התנ"ך בירושלים: "אין להגזים בארכיאולוגיה, כי במקום להחיות מתים יש בה כדי להמית את התנ"ך התי."
- **הקומיקאים דו"גיא ושומואכר**, על ח"כ מק"י ד"ר משה סנה: "הוא נכנס בבריתו של אברמוב אבינו."

ביין

- מאת אורי א

מי סביב הסתובבו הזוגות. כולם היו גודל ופרשיו של נפוליאון. חתולות בעלות אינדיאנית אדמה ואפילו ערבי אחד, שלא ידע של עקאל וכפיה.

תזמורת של תריסר בלים, במדים קדומים, גבוהות מלאה בצליליה את האולם האדיר. המוסיקה של תזמורת אחרות. הזוגות הסתובבו בעיקר מקפציות באחור, ואחרים מהם שרו במלון. היה חיה / פרש נאמן, / עלמה אהב הוא / ועוד ועוד / איש לא ראה / אהבה כזאת...

השעה היתה עשר בערב, והעניין רק התחיל. כי הנסיך, והיום היה היום הראשון של שבוע הקארני על הראש.

ר עיר קלן היא המשוחררת ביותר בעולם. אי קרובות, עלידי אנשים כה שונים. נראה שהרגיש בלבו את הצורך הדחוף לשתר את קלן.

בפעם הראשונה שוחררה קלן עלידי הרומא ירושלים. הם ראו כי המקום חולש על שתי דרכ לדרום, לאורך הריין, השניה ממזרח למערב, מ במקום מושבה - "קולוניה" ברומית - וגולדה הסבטונים שיהררו את העיר מידי הרומאים, שוחררה סוף-סוף עלידי קארל הגדול, שהפך היה גם שליט חילוני. הוא עלה לגדולה, רכש עם גדולי הריין בבחירת הקיסר. אולם הוא לא היה אלה שאפו שעירם תהיה עיר חופשית, כפופה רק מכין חימותיהם והצטרפו לליגה של ערי-המסחר. את היהודים בשנת 1414, דבר שהרס את מעמדן.

אחרי כמה שיחרורים קטנים, שוחררה העיר על לצרפת ושיכן בה חיל-מצב. גוד צרפתי זה לבש גבוהים, מעילים אדומים וכובעים שחורים משולשים דחקא את מי המשעבדים האלה כמדים הלאומיים מאז בכל קארניבל בעיר. לובשיהם נקראים "ניצי הדליקו חיילי נפוליאון את חומריהם הפנץ בתותח.

חוץ מזה ציחה נפוליאון לתת מספר לכל בית או את הבוסס המפורסם של קלן זכה למספר 411 מייקולון אמתיים מספר זה, שהפך לשם-דבר בע 21 שנה אחרי הצרפתים באו הפרוסים. הם שיחו וציפרו אותה לעצמם, באישור הקונגרס של וינה.

הניצוצות ילדי קלן בתלבושת "הניצוצות" 1957, שמדיהם שולטים עד

גם כמושפחה הגונה

רמתייגן, אירח ארה זבדי את קרובו במשך כמה ימים בביתו, דאג לכל מי בוקשו, נפגע עלידי מעשה בלתי-ידידותי של אורחו, שנעלם יחד עם בולים בשחי של 1000 לירות ומעיל גשם.

דע את עצמך

רפאריס, בתעוררת הציירות של האמנות האדאטיסית, הסתכלו המבקרים הראי גדול, הבחינו רק במאחר בכתובת שהוצגה מתחתיו: "דיוקנו של אידיוט".

נייר ערך

רבלטימור, ארצות-הברית, קרע וינטיני קמיניטי ברוגזה את הדו"ח שהגיש לו על עבירת תנועה. בהסבירו "אם אני צריך לשלם את הקנס, אני יכול לעשות מה שאני רוצה עם הנייר הזה", נעצר מיד באשמת זיהום הרכוב.

חמימות אנגלית

רלונדון, זכתה גרייס קלסון לגט מבעלה, לאחר שהעידה כי גילתה ביו חפציו מכתב מאשה אחרת, שכינתה את בעלה כי "בקבוק המים החמים היקר שלי".

המין החלש

רהרצליה, הסתכסך ריטה עם אחת הי איכרות במושב, פנה למשטרה בתלונה כי האשה היכתה אותו מכות נאמנות.

חברים למקצוע

רשיקאגו, גורש השוטר גאסטון קיק מן המשטרה לאחר שנשפט באילם קל-נוע חשוד לבחורה שיבשה לידו, שלא היתה אלא שוטרת בתפקיד, אשר הוטל עליה למנוע מעשים בלתי-מוסריים במקומות ציבוריים.

שיעור לדוגמה

רטולדו, ארצות-הברית, מצא דונלד פוסטר המחאה על שם אני בארנט, חתם על ההמחאה בשמה של בעלתה החוקית, נעצר עלידי פקידי הבאנק שידעו כי אותה אני בארנט אינה יודעת קרוא וכתוב, גוהגת לחתום על נאמנותיה בסימן צלב.

לא בוטח

רנאשואה, ארצות-הברית, צלצלה נושה למפקד תחנת מכבייה-אש כרי /מסור הודעה על דליקה, קיבלה את התשובה כי המפקד איננו וכי עליה להתקשר שוב מאחר שרק הוא מוסמך לקבל הודעות כאלה, הי שבה: "אני יודעת. אני אשתו. רציתי רק להודיע לו שהבית שלנו עולה באש".

שמן זית זך

רעפולה, נידון סלים פגן למאסר 16 חודש, לאור שנמצא אשם בהוצאת 336 לירות 16- בקבוקי שמן בתושב כצר שלם, ע, סמך הבטחה להחזיר לי את ארוסתו שברחה ממנו, אך לא קיים את הבטחתו.

תורה על שן אחת

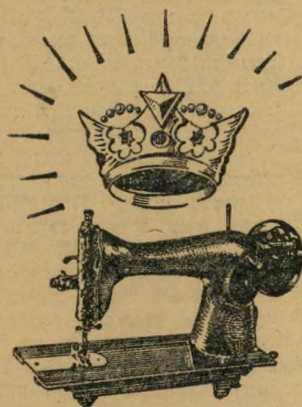
רקריית-שמונה, נהג רופא השיניים המקומי להפשיט את כל הנשים שבאו אצלו לטיפול, בטענה שבדיקת חלקי הגוף השונים היא הקדמה חיונית לטיפול בשיניים, נעצר עלידי המשטרה בעקבות תלונתה של בחורה שקיבלה כבר טיפול אצל רופא אחר וידעה כי הצורך להתפשט הוא פרי המצאתו של רופא המקומי.

LES PETITS RUISSEAUX
FONT LES GRANDES RIVIERES

**מפלגים קטנים
נוצר נהר גדול**
(פתחם צרפתי)

החל לחסוך היום

כח
כולנו חוסכים

**זכתה בתואר
כמוצר המובחר
ביותר**

* בתי 56 - בארצות כס
* מלח-88 1957

MARDIX מרדיקס

ובמי קולו

ובזו להם מעומק לבם המערבי, אולם הם שיגשו תחת שלטון המלכים הפרוסים. כעבור מאה שנים בא השיחורר הבא — האנגלים נכנסו לקלן בסוף מלחמת העולם הראשונה, והם נשארו בה עד 1926. באותה שנה הפכה קלן לאזור מפרו, בו אסור היה לגרמניה להחזיק צבא.

מן המצב הנעים הזה שוחררה קלן על ידי היטלר, בהרפתקה הגדולה הראשונה שלו. הוא שלח את הצבא לקלן. קבלת הפנים היתה מאכזבת, והיטלר לא סלח זאת לקלן לעולם. בכל תקופת שלטונו נאם בה רק פעם אחת.

בפעם האחרונה שוחררה קלן בליל ה-30 במאי, 1942, על ידי 1130 מפציצים כבדים, שהריקו עליה את מטענם תוך 90 דקות. השיחורר נזיה יסודי מאד — מרכז העיר נחרב לחלוטין, ואפילו "הדום" המפורסם, אות הכנסיות הנזהרות ביותר בעולם לולו, שבנייתו נמשכה 800 שנה, נפגע.

בתום שיחורר זה מצאו 800 אלף בני קלן את עצמם יושבים על עיי התרבות. המלחמה דילדלה את מספרם, אולם הגל העצום של הפליטים מן המזרח הדיף גם אותם. הם קיללו את "היטלר המשוגע" שהיה אשם הכל, שמחו בסתר לבם כי סוף סוף נפטרו מן הפרוסים הארורים (שמולדתם נמחקה אישם במזרח) ושחזו את ראשיהם שלהם, הר קונראד ידנאור, להיות ראשי-משלה בבון הסמוכה.

לא היה להם מה לעשות, מלבד לעבוד. לכן התחילו לעבוד.

★ ★ ★

חור בין השניים

ה עבודה ממתיקה את החיים, העצלות מנחמת את האברים — זהו פיתגם גרמני. האנגלים עובדים מתוך בשה מסוימת, כאילו ביקשו להתנצל על עיסוק בלתי-נעים ובמתיגע-ממני כזה. הצרפתים עובדים כרי להוויח את מעט הכסף הדרוש להשגת המטרה האמיתית של החיים — התענוג. האמריקאים עובדים כרי לקנות מכשיר טליוויזיה, וכדי שמכוניתם לא תהיה ישנה יותר ממכונית משפחת ג'ונס השכנה. הגרמנים עובדים מפני שזהו תוכן חייהם.

גרמני שאינו עובד מרגיש את עצמו ברע, כאילו הרג משהו. כאשר ששה מליון גרמנים היו מחוסרי-עבודה, הם בחרו בהיטלר, כי גם מחמת-עולם היתה עדיפה בעיניהם על חוסר-עבודה. כאשר שוחררה קלן על ידי המפציצים הבריטיים והאמריקאים ממרבית גתיה, התנתמו בני העיר על כי יש להם מה לעשות. הם שכחו את הכל ועבדו.

בחלון הראה של אחת התנויות ברינג, הרחוב הראשי של קלן, תלויים שני תצלומים ארויים, בלי שום הסבר. האחד מראה מיטשט שכולו חורבות, ועליו כתוב: "1945". השני מראה שורה של בנייני-ענק חדשים באותו מקום, ועליו רשום: "1957".

אין צורך בתמונות. כי באותו מקום די להרים את העיניים ולהסתכל בסביבה. לפני עשר שנים לא עמד כאן בית אחד על כנו. עתה מתנשאים לכל אורך הרינג בנייני-אפר חדשים, לפי הסיגנון האמריקאי האחרון. רק האופירה עוד עומדת בחורבנה, מול השער העתיק של העיר, ששרד מימי הביניים.

קלן העתיקה היתה בנויה בחצי גורן עגולה, נשענת על הריין. היא היתה מוקפת חומה. במרוצת הימים גדלה וזיעה, ומסביב רובע העתיק קמה חצי גורן עגולה גדולה יותר, גם היא מוקפת חומה. מעבר לחומות אלה קמו הפרברים, מקומות המגורים של מרבית בני העיר. הכל דומה לזו-לזו-סהר, ששטח את קרניו החצה ב-180 מעלות.

כאשר אמצעי-השיחורר החדשים הפכו את החומות למיותרות, הרסו בני קלן את שני מעגלי הביצורים. במקום המעגל הפנימי קם "הרינג", שדרה שורכה. כאן רחוב בן יהודה בתל-אביב, ושהא מרכז החיים העירוניים. במקום המעגל החיצוני קמה טבעת של חורשות. כל זה יחד הפך את קלן לעיר ליפה מאד.

קלן היא חלק מ"פלא הכלכלי" — מושג השגור בפי הגרמני כמו "קייבוק גלית" בפה הישראלי. הכל חדש, הכל מודרני, הכל משגשג. היכלי-מסחר, ביתי-זיכוכית, ארמונות-ביטוח, רובעים שלמים שקמו מאז המלחמה. רק פה ושם עוד נשאר מגרש ריק, כמו חור בשורת שיניים מבריקות, והעין מבחינה בשריד של קיר, שארית של תקרה, שנחטכו על ידי פצצה כמו בטכני-גילוח.

★ ★ ★

מותר להיות עדין

מ בחוק נראה בית הגרמני כבנין גדול רגיל, מרובע וחסר קישוטים. הוא עומד במרכז של קלן העתיקה, בקירבת הריין והדום. לפני כמה מאות שנים נבחרו כאן הקיסרים של הריין הגרמני, באסיפת הנסיכים-הבוחרים. אחר-כך היתה כאן הבורסה. כיום הוא משמש לעריכת נשפים המוניים.

הנשף נערך בכל שלוש הקומות — בכך הכל כמעט תריסר אולמות אדירים, שמבניהם שימשו לריקוד, המחצית השניה לשתייה ולאכילה. למעלה מאלף אש באו לנשף זה (8 ל"י ליחיד) ומספר דומה בא לכל אחד מהנשפים שהתקיימו בבנין זה בכל שאר ערבי שבוע זה. כולם, בלי יוצא מן הכלל, וזו מנהגים בתחפושות מלאות — רובן תחפושות שנקנו בחנות, במחיר עשרות ל"י, ושיימשו מן הסתם לכמה שנים.

הפרוצדורה היתה פשוטה. בני הווגות נפרדו ליד דלת הכניסה, ואחרי זה לא היו יכולים למצוא זה את זה בהמון גם אילו רצו בכך. אולם הווגות היו מיעוט גם בין הבאים. לרוב באו קבוצות של עלמות וקבוצות של בחורים לחזו — גברים מקום מות-העבודה, חברות מעריה-השדה.

האחירה היתה מרוממת, ואחרי השתייה הראשונה, היתה מרוממת עוד יותר. כל אחד הזמין כל אחת. אחרי כמה ריקודים נפרד הזוג הארעי, או ירד למרתף לשותות בקבוק שמפניה, ואורי זמן מה נפרד כדי לאפשר יצירת זוגות חדשים. מעל לכל היתה פרושה אווירה של עליונות אמיתית. כשהגרמנים רציניים הם רציניים. כשהם עליונים, הם עליונים. בשבוע הקרניבל הותר לעם השמרני של קלן לשמות, והוא מנצל את ההזדמנות ביסודיות גרמנית ובקיצוניות גרמנית. שום דבר בישראל אינו דומה לקרניבל זה. בפורים הולכים הווגות ברחובות תל-אביב ומתחפשים את השמחה. אולם הריפה אחרי השמחה דומה לריפה אחרי

— חייליו של פרידריך רבר-ריקוד ובנות טירול, אה מה צורתם המדויקת

ת גורכיות וקסדות-זהב ליה ומן הצדדים בקעה קוד גרמני שהיה מורכב ב את המלים:

חזמן. / שנה תמימה /

יה זה הנשף של משמר, שהעמיד את העיר קלן

העיר המשוחררת

יור שוהררה לעתים כה ל דור ודור קם משהו רצתה בכך ואם לא.

זכנ קצר לפני חורבן חיוניות — האחת מצפון יור לצרפת. לכן הקימו יור קולון, היא קלן.

בור כמה מאות שנים עליה ארכ בישוף. זכהו מו את הזכות להשתתף ר עם בני קלן עצמם — קסר, גירשו את הבישוף גדולות. חיץ מזה גירשו לכלכלי לזמן רב.

נפוליאון, שצירף אותה ים לבנים נהדרים, מגפים ושום מה קיבלו הקלנאים של העיר, והם שולטים ת, על שם הניצוץ בו

ר. הבית בו היו מייצרים מאז נושא כל בקבוק של

את קלן מעול הצרפתים נלאים שנאו את הפרוסים

ת, חיילי הכיבוש של בכל קארניבל של העיר.

האציל

באחת מפניות בנין גירצנין משתעשע גרמני בגיל העמידה. הוא לבוש בתלבושת האופיינית של סוחר קלן האצילים בימי הזהר, עת קמו נגד הבישוף וגירשוהו מן העיר, יחד עם היהודים.

הירח — ככל שהולכים לקראתו, כך הוא מתרחק. לכן יוצאים בני תל-אביב מאוכזבים מכל נשף המוני במזרחי ובבית הביטה. אם השמחה אינה באה מכפנס, אינה באה לעולם.

דיפלומט הודי, שנודמן לי לשמוע את דעתו בגרמניה, טען כי כל עם יש לו גיל, כמו לבן-אדם. הצרפתים דומים לאדם שהוא מעל לגיל מאה — זום מפוכחים מאד, מנהלים מאד ורודפית-ענוגות. האנגלים דומים לאדם בן 50, הכמים ומבוגרים, אך עודם מוכשרים למעשים. ואילו הגרמנים הם כאדם בן 17 — גוטים למצבירות משתנים, חכרי יציבות ושהימשקל, מוכשרים לאכזריות חסרת-המחשבה של נער ולשמחה האמיתית של נער.

התרועה באולמות הגירצנין התאמה לתאור זה — השמחה שברה את כל המחיצות, ודקות מעטות אחרי בואי נשפטתי בה ככל אזור.

★ ★ ★

גבירות בנעליים פכירות

ה זוגות קפצו, התזמורת הרעידה את הקירות העתיקים. "בארץ חרי"ן, בארץ היין / אך זה הדבר היפה: / שכל העבדות כאן כהרף עין / מיד מבינים זה את זה..."

ברחובות גרמניה אין מרבה להסתכל בבנות. הן יפות למדי, אך אינן יכול להבחין בכך. כי בגרמניה גם לבחורות היפות ביותר יש כשרון עצום לכער את עצמן בודון. הן לובשות כולן נעליים שטוחות ומגשמות (הקריות נעליים סבירות). כל אחת יודעת בדיוק מה השמלה המתאימה לה פחות מכל. רובן המכריע כמעט ואינן מתאפרות ואינן צובעות את השפתיים. כי בגרמניה היא ארץ שמרנית, והאמא אינה מרשה.

האמא נקראת בגרמנית "מ"ט" (מתחרז עם "רות"), והשפעתה על החיים אדירה. המוטי סבורה כי רק יצאניות צובעות את השפתיים ומתזננות על עקבים גבוהים. לכן הגרמניות מושכות עד אין שיעור פחות מאשר האנגליות הנחמדות והצרפתיות המעניינות.

אולם בקרניבל מותר הכל, והמוטי מרשה להתלבש ככל העולה על רוח הבת. הדבר העולה על רוח הבת הוא לרוב הדבר המתאים ביותר לגופה. בעלות רגליים יפות לבושות כעזרות-בית, בחצאית שחורה קצרה המגיעה בקושי קצצה העליון של הירכיים, או בתלבושות בעלות אפשרויות דומות. כך מלתבר כי הגרמניות הן יפות למדי.

ריה עמדה על המדרגות. קדתי לה קידה מנומסת קטנה ויצאנו לחאטס. היא עבדה בחנות מכולת באחד הפרברים, פניה היו עגולות, והיא היתה חמודה. אחרי הריקוד מיהרה להציג אתי בפני חברותיה, גם הן ובניות באותה חנות.

תחילה לא האמינו שאני מישראל, כי ישראל היא יותר מדי אכזוטיה ורחוקה, והיה יותר קל לחשוב שאני אנגלי. כשהאמינו לתועלת, התנאו מאד במוצאי הכרוח. השם ישראל לא עורר אצלן שום קשר רוחני למשהו בלתי-נעים. הן היו בנות 20, וכל אשר זכרו מן המלחמה היו החורבות.

"חייב אתה, חביבי / לנשק את פי / אך לעולם אל נא תשאל / מה שמי, מה שמי, מה שמי..."

מאריך היינץ היתה קצת יותר מבוגרת. היא היתה שחרחרת, ערנית מאד, לבושה בשמלת ריקוד וגרברירשת שחורות, שהבליטו את רגלה ומוצקות החטובות. היא עבדה בחברת-ביטח, במחלקה של אביה, וגם החבר שלה עבד באותה חברה, במחלקה אחרת. החבר לא נראה באופק כאשר נתקלתי בה. היא (תמשך בעמוד 14)

כדורגל

סערת פרופר

אליעזר פרופר, המגן הימני של קבוצת מכבי תל-אביב, נמנה על הכדורגלנים היציריים והמבטיחים של המדינה. כספורטאי שהתבלט מילדות באתלטיקה, כדורסל ו-כדורגל, עשה הצעיר יליד תל-אביב דרך איטית ושיגריתית עד לקבוצה של הליגה הלאומית. מגיל 13 שיחק כדורגל בקבוצות ילדים ונוער וזוהו שלוש שנים עבר לקבוצה הראשונה של מכבי. גם לאחר שצורף ל-אחרונה לסגל נבחרת צה"ל בכדורגל, נשאר פרופר כדורגלן אלמוני וצנוע.

השבוע מצא את עצמו במפתיע במרכזה של סערה. "סערת פרופר" התזילה משטח יות. לפני שלושה שבועות, בעת נמשחק בין מכבי תל-אביב להפ"ע פתח-תקוה, אירעה תקרית קטנה בינו לבין בועז קאופמן, חלוץ הפועל. התקרית, שהחלה מהתנגשות בין השניים והסתיימה במה שנראה לשופט הקו כחילופי מהלומות, הביאה לכך שבעת הבירור בועדת המשמעת של התאחדות הכדורגל נענשו השניים באיסור לשחק שבועיים. החלטה זו התקבלה למרות שבועז קאופמן נטל את כל האחריות על עצמו. כל העניין יכול היה להסתיים בשקט בזמן רגיל. אולם שעה שאליפות המדינה בכדורגל עמדה להיחרץ על המיגרש וקבוצותיהם של שני המגורשים היו יריבותיה של הפועל תל-אביב, נראתה ההחלטה למספר אוהדי ספורט כבלתי צודקת.

איפה ואיפה. מספר משפטים ועורכי דין החלו לברר את הפרשה ותוך כדי כך התבררו כמה פרטים מאלפים. התברר כי גליין ההתנהגות של פרופר נזיה נקי לחלו

כדורגלן פרופר
לא חשוב מי היכה?

טין, בעוד שגליונו של קאופמן כלל הר-שעות קודמות. תקדימים בהחלטות ועדת המשמעת הוכיחו, שחור על גבי לבן, כי במקרים דומים מסתפקים באזהרה בלבד לכדורגלן שגליונו נקי. הטלת העונש השווה על פרופר ועל קאופמן נראתה בעיני הר-משפטים כקיפוח חדי-צדדי גלוי.

הם ניסו לברר במיסמכי ההתאחדות את הפרשה על כל צדדיה; השיבו בסענה אנשי ההתאחדות כי העיון בתיקים מותר רק ל-אגודות ספורט.

אולם סגירת התיקים לא פטרה את אנשי ההתאחדות מלהשיב על כמה שאלות שהת-עוררו אצל אוהדי ספורט רבים: האם קיימים שיקולים לפנים משורת הדין ושל איפה ואיפה בועדת המשמעת? האם נתנה הועדה את דעתה כי בהטלה עונש על שני כדור-רגלנים אלה הורידה את סיכויי קבוצותיהם בהתמודדות נגד הפועל תל-אביב?

במצב זה התעוררה כמעט מעצמה התביעה המיושנת להחליף את הרכב ועדת המשמעת של התאחדות הכדורגל, להושיב בה מש-פטנים ועורכי-דין שאינם תלויים באגודות, ולא עסקני אגודות שאינטרסים פרטיים עשיר-יים לקבוע את מידת הצדק שבהחלטותיהם.

היכן הסיסמה?

פרס ראשון - 100 ל"י

פרס שני - 50 ל"י

ינתן למציע (ה) סיסמה קצרה וקולעת אשר תבטא את מעלות "טמפו".

הסיסמה הקולעת תיבחר על-ידי הנהלת "טמפו" - חברה למשקאות קלים בע-מ. השומרת לעצמה את זכות השימוש בסיסמאות המתאימות.

את הסיסמאות נא לשלוח לת. ד. 2253 תל-אביב. עבור "סיסמה לטמפו" עד ליום 30.4.57.

סרטים

הערה

מלחמה ושלום (אופיר, תל-אביב: ציון, ירושלים: איטליה-ארצות-הברית) — הוא מאמץ כן לעשות את הבלתי אפשרי. כי כל נסיון להפוך את יצירתו האלמותית של טולסטוי, הנחשבת כרומן הגדול והטוב ש' נכתב ביום מן הימים, ליצירה קולנועית — צפוי מראש לכשלון. גם אם היה אורכו של הסרט ימים אחדים, ספק אם היה מקיף את מלוא רחבה של היצירה הספרותית ה' משתרעת על פני דור שלם, מעצבת גלריה

זה מקופח בהשוואה לסצינות הקרב וההמון. גם בבחירת צוות השחקנים עשה וידור מספר טעויות. הגדולה בהם היא הצבת מל פרר לתפקיד הנסיך אנדריי. קשה לתאר ש' אינו שהיא נערה שקראה את מלחמה ושלום ותיארה לה בדמיונה את דמותו הגברית המבוגרת והבשלה של אנדריי, תיארה אותו בדמות הדומה למל פרר. לעומת זאת לא תתואר בחירה מוצלחת יותר לתפקיד נטאשה מאשר אודרי הפבורן. כוכבת הפבורן היא התגשמות מושלמת של הנערה התמימה ומליאת החיים, של האשה הבלתי מעוררת, בעלת הגוף הדק של ילדה,

מוכבי "מלחמה ושלום" *
2000 סוסים, 10 טון קרח ויד גאון

של מאות דמויות וטפוסים והמבטאית יותר מכל יצירה אחרת את רוח התקופה של רא' שית המאה ה-19. ברור שגם הרצון הטוב ביותר לא יצליח לעשות זאת בסרט שאורכו שלוש שעות וחצי. זהו אמנם ענק הסרטים שיוצרו עד כה. הושקעו בו למעלה משה מיליון דולר, השתתפו בו תריסר כוכבים בעלי שם, 2000 סוסים וקרוב לשתי רבבות ניצבים. הסרט, שביצורו תוכנן במשך שש שנים רצופות, הסרט בתקופה המסתכמת ב-26 שבועות ב' אולפני לורנטיס ברומה, בככרות מרכזיים של העיר ובאולפני צינה צטה — עיר הסרטים האיטלקית שהקים מוסוליני. כתוצאה מזה הרי הסרט, כיצירה קולנועית עצמאית, ללא כל השוואה ליצירתו של טולס' טוי, הוא אחד הסרטים הטובים ביותר ש' יצרה תעשיית הקולנוע.

הטוב והשגור — אין כל ספק, ש' אילו היה הבמאי קינג וידור חי מאה שנה קודם זמנו, היה מוצא את מקומו בשורת המצביאים המהללים של ההיסטוריה. הדרך בה הוא מוביל את גדודי הניצבים שלו לקרב, השיטה בה הוא מזניק את פלוגות הפרשים — הם מעשי אמן. תמונות הנסיגה הגדולה של צבא נפוליאון מרוסיה, על רקע מרחבי השלג שהובא לצורך הצילום בעש' רות טונות מבריסניה, אין להן כמעט תקדים על הבר. אמנם במידה מסוימת מזכירות מספר סצינות מהסרט סצינות דומות ב' חלף עם חרה, אולם נראה שהתקדמות ה' טכניקה טייעה בידי וידור. חבל רק שאין לומר שבחים אלה לזכותו של וידור בצד השני של הסרט, העוסק ב' עיצוב דמויות אדם. משום מה נראה חלק

* למעלה: פונדה, הפבורן. למטה: אקברג, פרר.

התכיר את החתימה?

1. *Charles Chaplin*

2. *William Shakespeare*

3. *John F. Kennedy*

4. *Jackie Kennedy*

5. *Charles Chaplin*

לפניך חמש חתימות של אישים ידועים (ביניהם 2 אנשי דת, משורר, איש מדע ואיצטגנין דני). התוכל לזהות את החתימות הללו בעל התשובה הנכונה הראשונה שתפתח יזכה בפרס של 25 ל"י.

כל פותר יקבל 3 מלוי קרט S — חיינם! את הפתרונות נא לשלוח במעטפה סגורה עד ה-24.57 לת. ד. 525, ירושלים, עבור "חידון מלוי קרט S" ונא לציין את השם והכתובת המדויקת של פותר החידון.

חידון מלוי קרט S 3 בלירה 1

מתאים לכל עט כדורי תוצרת עפרונות ירושלים בע"מ

צא ולמד!

יתרונות הכשרה מקצועית

פקידות

לרכו מורים למוסמכים
נוסד 1935

1. 22 שנות נסיון
2. מורים מעולים
3. דיפלומה מקצועית
4. שנה אחת למוד
5. ציוד חדיש ועשיר
6. סדור בעבודה
7. הודות לקשרינו המרובים
8. הכנה בחשבון וב' אנגלית בחדשי הקיץ
9. בלי תשלום
10. כתות בקר-ערב לגומ' רי בית-ספר יסודי
11. לגומרי 5, 6, 7, 8 גמנסיה
12. קורסים מזורזים
13. למבוגרים

הרשמו עכשיו

ת"א, הס 12, טלפון 5061
1-8 בבוקר, 8-5 בערב

צילי העולם כולו בשמעיים על ידי

פאלאם
הרדיו הטוב בישראל

יופי חדש לשערותיך
ברק משי נהדר, שער מלא וקל לסדר אחרי כל חפיפה בשמפו

לנולין שמפו
במקרה של אישיביות רצון תחזור חתמורת המפיצים היחידים: חברת נורית בע"מ

אדוקי ניילון אמריקאים

בצבעים מרהיבי עין

נמצאים למכירה בחנויות המובחרות ל א ר נ ק י ם

ההפצה: חיים ברוך, רחוב כפר גלעדי 1
טלפון: 84750

משה גולדברג, רחוב נחמני 15, תל-אביב

ביין ובמי קולון

(המשך מעמוד 11)

רקדה עם אשה אחרת, מבוגרת ממנה, והרשחה לעצמה לשים קץ למצב מחפיר זה. נסתבר כי מאריון כבר היתה נשואה. אך לפני שיכולנו לחדור לעומק הטרגדיה המשפחתית, ירד זוג שני על שולחנו. עשינו הכרה, נכנסנו לשיחה. מר וישאץ כבר היה למעלה מגיל 40, נשוי לאשה מושכת, והוא לבש את מדי הנצוצות של נפוליאון.

כעבור דקות מעטות ידעתי שהוא יצרן של גובלינים. שגר אצלו אדון אחד שחזר מישראל, וכי הוא יודע מלה אחת בעברית — "משפחה". חוץ מזה הוא שאל אותי אם אני ציוני, והתקשיתי להסביר לו כי זוהי שאלה שהתה ושובה בגרמניה, אך שאין לה משמעות רבה לגבי ישראל. לפני שנמשך הויכוח, הזמנתי את אשתו לחלל עליו.

הטיפתה של סאבינה

את הבחורה הנחמדה ביותר בגרמניה פגשתי בשעה שתיים אחרי חצות. נובאתי את שותפתי לרקדים האחרונים לחברתה, כי היא היתה פקידה בחפזטאל, והיתה צריכה לתפוס את המכונית הביתה. עמדתי על המדרגות ושלחתי מבט חוקר על פני העולם, כדי למצוא נערה שגראתה כבעלת סיפור מעניין. מבטי נתקל בעלמה שעמדה לבדה ליד הקיר, כשהבעה של יגון אינסופי נסבה על פניה. רק אחרי שהתחלתי לרקוד עמה, נסתבר לי שהיתה צעירה אף מכפי שהשגתי תחילה. סאבינה הויזר היתה בת 16 או 17. איני זוכר אם היתה יפה. נחן שלה היה נעץ יותר בתמימות ובנעורים, מאשר ביופי או בזהירות. הלה לא אישקט מורו. אחרי הריקוד ביקשה לעבור לקומה העליונה, ומשם עברנו שוב דאולמריקידים אחר. לא היה קשה לברר את הסיבה. סאבינה באה עם מאנפרד, חברה לכיתה. ומאנפרד בגד בה. הוא לקח את אנגה המטומממת, גם היא בת אותה כיתה, ורוקד עמה זה למעלה משעה. הוא אפילו לא הסתכל בסאבינה.

גיליוני את מאנפרד רוקד עם אינגה, צעירה מוצקה. הוא היה נער גבוה, בלונדי ודי יפה. לפי בקשתה של סאבינה רקדנו כרבע שעה לידו וסביבו, אבל הוא לא שלח אף מבט אחד בסאבינה האומללה. כשהתקרבה לדמעות, משכתי אותה בכוח למטה, והחזקתי אותה שם בקושי. היא רצתה לחזור למעלה. היה דרוש כל כוחהשיכנע כדי להסביר לה שעולם אסור לרוץ אחרי גבר, ובוודאי לא אחרי נער בגיל זה. כי ככל שהנער מרגיש שרודפים אחריו, כן הוא נעשה שחצן ואכזרי יותר. אבל הוא בא איתי, קראה סאבינה בקול חנוק, ונתה נשפכו הדמעות. "ואני כל כך הרבה שמחתי לקראת הערב הזה! חשבתי שנהיה כל כך מאושרים, ועכשיו הכל הרוס... הזמנתי בקבוק של יין מוזל לבן, והסחתי את השיחה בעדינות לנושא אחר.

אביה של סאבינה היה שופט מחוזי במזרח, במחוז שלזיה שצורך עתה לפולין. הוא היה קצין בחזית, כאשר פרצו הרוסים לאזור זה. סאבינה, בת ה-17, אמה, כושית אחים ואחות גורשו מביתם. הם נדדו ברגל מעובה, כשהאם גוררת את עצמה היקדים של האח הקטן. רעבים, קרועי בגדים, הגיעו לכפר בקרבת קלן וגירו אצל משפחת איכרים. האב הצליח להמלט מן החזית הרוסית אל השבי הבריטי, ועד ששחרר חיתה המשפחה בעוני נורא. האיכרים, בני מעמד הרבה יותר נמוך, נתנו למשפחת השופט דחם חסד, וסאבינה לא שכחה מעולם כי למעשה קיבצו נדבות. "לעולם, לא אקח מתנה מאף אחד", אמרה. אבל כשהאב חזר, עברה המשפחה לקלן. האב קיבל שוב משרה של שופט מחוזי, ועתה חזר הכל לקדמותו.

מה רוצה סאבינה להיות בחיים? "תכתיב שלא תצחק", אמרה. היא רוצה להיות מורה. מדוע? זוהי עבודה יפה, והמשכורת טובה, ויש חופשות ארוכות. תכתיב שזה מקצוע יפה, אם יודעים להכניס בו תוכן.

אך שהוא הוזכר שמו של אלוהים. סאבינה נעצה בי את עיניה החומות הגדולות. בהם לא יבשו עדיין הדמעות, ושאלה אם אני מאמין בו. מבטה היה עצוב מאד, והיא אמרה שהיא מצטערת עלי נורא נורא, כי לא אבוא לגן-עדן. האם אני מאמין בישו? הסברתי לה שאנחנו בישראל איננו מאמינים באלוהותו של ישו, אבל שבלי ספק היה ישו יהודי טוב ואדם סימפטי מאד מאד. אבל סאבינה הסתירה בי שאורה שהוא היה בן-אלוהים. "מה איכפת לך להודות בזה?" שאלה בתמימות שאי-אפשר היה לעמוד בפניה, "זה לא עולה לך כלום, ואתה תבוא בשביל זה לגן-עדן!"

קודם לכן הבטחתי לה שאם נישאר למטה די זמן, יבוא מאנפרד עצמו לחפש אותה. הבטחתי התגשמה, כמוכן. מאנפרד עבר על פניו, העמיד פנים כאילו אינו מסתכל בנו, ויצא. בקושי מנעתי בעד סאבינה לקום ולרוץ אחריו. שוב נתתי לה הרצאה על עניינים שבינו לבינה, עם כל האבסורדיטה של אדם מבוגר יותר. שאלתי אותה אם אין לה חשק לבוא לישראל, ולראות את המקומות בהם גדל ישו. היא עשתה חשבון שזה יקח לה חמש שנים — לגמר את חוק לימודיה ולחסוך את הכסף הדרוש דרך-מחשבה זו לא היתה עולה על דעתה של ישראלית. לבסוף קמנו ועלינו למעלה, שם, ליד דוכן של משקאות, עמד מאנפרד והחכה. הוא כבר לא היה כל כך בטוח בעצמו, ובמקום להתעלם מקיומה של סאבינה, אמר לה שאין זכר, היא יכולה להמשיך ולבלות עם אחרים. שוב קרבו הדמעות לעיני סאבינה, והיא ענתה לו תשובה חריפה.

ואז עשיתי את המעשה שאני מקהה שייזכר לזכותי ביום הדין האחרון. לקחתי את זרועו של מאנפרד, שילבתי אותה בתוך זרועה של סאבינה, ואמרתי לו שיקח אותה ויסתלק לכל הרוחות. הוא מיהר לעשות זאת מבלי להגיד מלה נוספת.

כיוון
נכון!

בנק דיסקונט
לישראל
בע"מ

לעולם לא אשכח את מבטה האחרון, רחי הדמעות והתודות, שסאבינה הקטנה שזחה לעברי כאשר נעלמה בתוך ההמון.

בירה ורצועת עזה

הקרנב הבא של סקרנותי סקרנותי המופרות היתה ויגריה. היא היתה פועלת צעירה, כבת 18, לבושה במכנסי-העור וזקצרים של בני טירול, חבושה מגבעת-לכד ירוקה עם נצה. היא גימדה אותי לקפוץ לגובה בשעת הריקוד הגרמני. גברת וישאץ, אשת יצרן-הגובלינים שגודמנה שוב למקום, צבעה לה את השפתים — כנראה בפעם הראשונה בחייה.

לא היה לנו חומר רב לשיחה, וניגשנו אחרי הריקוד לשולחנה. שם ישב אביה, מה-לעבודה במפעל כימי בעיר לברוקון, שניצל את החופש הבטליריגיל מאשתו (שנשארה בבית) כדי לזוז בצורה חרמשמית מאד אחרי גברת אחרת. כששמע שאני אדון מישראל אמר בעברית: "בראשית ברא אלוהים". הוא למד קצת עברית בגמנסיה, לפני ימי ה-טלר וידע אפילו לקרוא את האותיות בפנסק-הזיהוי שלי.

השעה התקרבה לחמש בבוקר, וההמון החל פוחד. רקדתי עם גברת בת 30, שהתנהגה בצורה בלתי-נשואה מאד. אחרי-כך חיפשנו את בעלה. עברנו על פני כמה עשרות זוגות ושיבו צמודים וחבוקים על המדרגות ובפניות, ולבסוף מצאנו את הבעל יושב עם כמה חברים, פחות או יותר שיכור. לפני עמדה כוס אדירה של בירה. מהנדס-הכבישים רישארד מילר נראה כמנהורה מנוולת של דן בן-אמין, ובמצבו הנוכחי לא היסט להגיד לי בגלוי את דעתו.

"מה, אתם עושים שם ברצועת עזה?" אמר בקול רם מאד, "למה אתם צריכים תמיד לירות? לא מספיק לנו רוסות? בגללכם כמעט פרצה מלחמת-עולם, ואז היו זורקים עלינו פצצות אטום!"

מר מילר, נסתבר, לא חיבב מלחמות. בפעם האחרונה היה בחזית הפולנית, ושם קפאו שתי רגליו. זה היה מזל, כי הוא לא הספיק לחזור לחזת לפני גמר המלחמה, ולא נפל בשבי הרוסי.

הוא התפייס כאשר ציירתי לו את שמו באותיות עבריות ועבריות. כשרמזו לנו המנקים כי הגע המועד לחסל את זוגשן, יצאנו כולנו יחד, וקבענו מועד לפגישה נוספת, שלא עלה על דעתי לקיימה.

השעה היתה שש בבוקר. הפעילים כבר יצאו לרחוב בדרכם לעבודה. הייתי עייף מאד, רגלי כאבו, השפעת המשקאות והחלה חולפת. הייתי מרוצה מאד, כי בלילה האחר הזה למדתי יותר על גרמניה, והכרתי יותר גרמנים, מאשר יכולתי ללמוד אחרת בחודש שלם.

"נתנו לפרחים לדבר!"

אחרי-הצהריים של אותו יום בא שיא הקרניבל. בעל בית-המקום שלי, שעמד בשורת הרינג, אמר לי לקום ולהיות מוכן. כמו כל הגרמנים מעד לגיל מסוים, השתדל מאד נגלות לאהדה. הוא קיבל את "המטורף" שגרם לסגנונות כה רבים לגרמנים ויהודים, וסיפר לי כי במלחמה הראשונה היה בחיל הפרשים ונפצע בבלגיה. בפעם השנייה נזהר: כשהגרמנים רק כבשו את בגליה הסתלק מקלן, פתח עסק בבריסל ובצורה זו התחמק לחלוטין מבין חרי-רשת-הגיוס של הצבא הנאצי. שמעתי את המוסיקה מרחוק. מחוץ חזרי ראיתי את הרחוב מלא אנשים עד אפס מקום — רבבות מהם בטהו ראיתי, רובם בתחתות מאות, הצטופפו בשני צדי הכביש. השוטרים, הדומים למארשים, היו פזורים לאורך המסלול, אולם לא היתה להם עבודה. גם ביום השממה הגדולה ביותר, כאשר האנשים והתחבוקו ברחוב ומישהי אפילו נישקה שוטר חסרי-עין, ידעו הגרמנים לשמור על הסדר בלי צורך בתילדוקרני או חבלים.

אך אפשר לתאר את התהלוכה? למעלה ממיליון איש הצטופפו לאורך המסלול. התהלוכה עצמה כללה רבבות אנשים מחופשים, למעלה ממאה תזמורות, כולן בנות קלן עצמה. אלפי סוסים. גם כאן שלט הסדר. לקרניבל של קלן יש מסורת. ישנו בעיר עשרות אגודות פרטיות מיוחדות למסרה זו. לכל אחת מהן יש שם, לכל אחת יש נשיא (ששמו מופיע בכל מודעה למען הסדר) ולכל אחת מסורת של נשיים-שלושה דורות. כל אגודה כזאת קיבלה קטע מן התהלוכה, והפעילה את דמיונה, כדי להציג משהו זרואי למעמד זה. כנראה שכל אחת מהן היתה גם תזמורת משלה.

התהלוכה היתה מחולקת לקטעים, והקטעים לחלקות, על-הכל שלטה סיסמת הקרניבל של קלן: "נתנו לפרחים לדבר!" לכל קטע היה נושא — ג'ה-חיות בבון (הממשלה), ברכות העמים, ועשרות אחרים. כמעט לכל מחלקה היתה תזמורת משלה, קבוצת רוכבים, חבורת רוקדים ורוקדות במדים מוצג מרכזי על משאית או טרקטור, וסתר שורות של צועדים במדים.

היה שם "הפקיד": חמור ענק ממושקף, ישן על סטר של ספינים. היה מוצג מוקדש לגיוס-החובה לצבא: ערימה של חילי-זכוכית בתוך ערימה אדירה של שחתי, מעליה שריהבטשון עם זכוכית מגדלת והכתובת: "היוד — הם באים!" היה מוצג על מסד הכנסה: שריהבטשון שפר, בדמות דבורה, מרחף על פרח של כסף, והכתובת: "דבש משוכח — מפירמה חריצות אורחית".

מובן שהיה שם עבד אל-נאצר — ראש הרוזן מחובר לגוף הספינקס, שעל גבו הסתייפו ילד בדמות ערבי וילדה בדמות איטלקית. נראה שהמארגנים חששו להראות דמות ישראלית, והיו שם כמה אבירים ממי הביניים, עם הסיסמה העתיקה: "מגן לאיכר, כבוד לעלמה!"

בסוף נסעה מרכבה, בדמות אדם שוכב על בטנו כשפניו לאחור, מוציא לשון לקהל, ומנופף בסיסמה: "גנו, הסתלקו כבר!" התהלוכה נמשכה שלוש שעות וחצי. כשנגמרה, נשאר ברחוב רק מליוני הפרחים שזרקו מן המרכבות לעבר הקהל, והעטיפות של מליוני הסוכריות. המרכבה האחרונה לא נעלמה עוד מן העין, כאשר הופיעו פועלי-הנקיון העירוניים הראשונים, להתחזר את הסדר על כנו.

כי סדר צריך להיות.

כ מוצת הצועדים הנבירה את הקצב. מרחוק, בצל עצי אקליפטוס, נראו כבר בבירור סימניה של תחנת הנהיגה: שולחנות הבקרה בצד הכביש, מכונות שקים ספורות בשדה והמון אנשים מתרוצצים בשטח.

"להפסיק את השירה!" פקד רביסמל יעקובה. "המחלקה חתתה את נשקה, הכת"ף שק"ו" מישוהו נתן את הקצב ושלושים רובים שהיו במצב מאוזן נחבטו אל הכתפיים. "עכשיו אפשר לשיר", אמר יעקובה. "אבל תשימו לב לעצמכם, עכשיו כל תנועה שלכם קובעת". הברכיים התרוממו יותר גבוה, האגרופים נקמצו והידיים הנעות התמתחו.

30 בחורים בכומות שחורות צערו כבמסגר צבאי. כאילו רק זה עתה התחילו לעלות על מיגרש המיסדרים, כאילו לא הספיקו כבר לגמוע במשך הבוקר 30 קילר מטר. השיר היה קצוב וברור, כאילו לא היו הגרונות נחרים וצורדים מהמש שעות שירה:

קדימה חבריה קורץ המרחב,
סייר של גולני יוצא אלי קרב.
הוא עף ונישא על הגיף הזוהר,
חזק נתחזק הנמר הבזק.
סייר של גולני, הידדו הידדו

המפקד רץ להחתיים את כרטיסי הבקרה. האנשים ירדו לצד הכביש והניחו את התרמילים על הארץ. לסגן יגאל כאבו זורגליים. משהו בנעל השמאלת לא היה בסדר כנראה. הנעל לחצה על קצות האצבעות. העור חדר לבשר וכל צעד הביא עמו כאב חדש בסוף הדרך. היל יגאל לצלוע במקצת. עכשיו, בשעת החניה, מיהר הסגן הבלונדי לחלץ את הנעליים והגרביים ולסקור בהתענינות את כף הרגל.

היה טיב לשכב על הגב ולהרים את הרגליים, להחזיר את הרף לגוף. כמה חיכה לרגע זה. הוא הפנה לרגע את ראשו וסקר את אנשיו. הם ישבו במעגל לא כל כך עגול. ישבו ושרו. מישוהו הביא את האקורדיון, אחר הביא חצוצרת תזמורת. לאיש לא היה איכפת על הרגליים או הנעליים. מחיאות כפיים קציבות ליוו את נגינת התרמורת בת שני הכלים. האנשים שרו בהתלהבות של מסיבת חנוכה.

סגן יגאל סקר עוד פעם את קצות בהר ניהו, נעל את נעליו הכבדות והצטרף להבורת השרים.

★ ★ ★

לא רוצה בנים

כ שממשיכים ללכת ובטוחים שהי שופטים הדוהרים בגיפים על הכביש שומעים שהם שרים אך אינם יכולים לדעת מה בדיוק הם שרים, אפשר לשיר שירים של החברה. יעקובה נותן את הקצב. כולם שותקים ורק אלשע מקיבוץ עין התורש שר את בתי השיר:

היה היתה בכפר מולדת
נערה מאד נחמדת
היא עבדה בגן הירק
לא רצתה בנים.

מגיע תורם של כל אנשי המחלקה לענות במילים שהן ספק דקלום ספק שירה: "לא, לא, לא רוצה, לא רוצה בנים."

היא ראתה איך פר בעדה,
ואמרה זה לא בסדר
ומאז נדרה הנדר
לא רוצה בנים!

אלישע מוזע, התרמיל מכה על הגב. הרצור עות לא נמתחו כראוי. מאן הוא צריך לדעת איך מכינים את החגור? בחמשת החדשים שהוא נמצא בצבא לא היו לו הרדמוניות ללמד מנסיון במסעות. הוא לא הספיק אפילו להשתתף בקרבות סיני. הוא היה אז טירון ירוק.

היו לאלישע אמנם טיולים אחרים, טיולים בתנועה. דעתו על הצעידה? "המסעות בצבא זה אפס לעומת מה שעשינו בתנועה. מה זה ללכת 40 קילומטר ביום? כלום. כל מי שיש לו כושר בינוני עושה את זה כמו כלום. בעצם, אם זה ימשך ככה שלא ישימו לב למהירות הצעידה ולא יקפידו על ההליכה ורק ישימו לב לסדר ולהופעה החיצונית, זה עלול לשעמם. זה יתר עניין של בילוי מאשר של מאמץ. הדבר הטוב בזה שזה מעלה את רוח הצוות."

תוך כדי דיבור מאבד אלישע את קצב היחידה, רגלו נתקלת ברגל הצועד לפניו. הוא מבקש סליחה ומחליף את הרגל.

אז החברה מהנהג-
לא שבעו ממנה נחת
ויחליטו במקלחת
מה הענינים?

גד דיקה, 19, מסתכל אחורנית. בסדר, הוא סולח לאלישע על הבעיטה הקטנה. גדי

יבולת עד פול מיל

לא קשה לצעוד על הכביש. אבל השמש לוהטת והגרונ נחר. האספלט רותח ומסמר דוקר בנעל השמאלית. רצועת התרמיל הולכת ומתרפה, זיעה צורבת בבית השחי. הדרך נמשכת. החגורה לוחצת ויבלת מופיעה באצבע. אך הפנים שמחות ושרות. זאת השמחה שבמאמץ הקבוצי, הסיפוק של הכנעת המרחק, השכרון בנצחון על היבלת, זאת שמחת צעדת ארבעת הימים.

אלפי נעליים מסומרות צועדות על הכביש. שורות של חאקי ותרמיני גב וזיעה. הכל מושך קדימה, קדימה! לא קשה לצעוד על הכביש. יותר קשה לשבת בגיף הפורץ דרך בשדה המוקשים במבואות רפיח. יותר קשה לעמוד בפתח מטוס ולהחליט לקפוץ. יותר קשה לקום כל בוקר בטרם שחר לחזק את הפוות ביגור, או לשמור כל הלינה במגדל השמירה של משק הספר.

משקל נוסף לקבוצת הצועדים של קיבוץ נחשון אשר בדרך לירושלים, הם בניו.

מנוחה בחורשה. בתום היום הראשון לצעדת החיילות, משתרעות הבנות בחורשות.

קשיים לקשישים. צועד שאינו נמנה על בני הנוער מטפל ברגליו באחת ההפסקות.

על אף הכל. ריתן של הרגליים היחפות אינו ערב ביותר אך מסוגל לעורר צחוק.

רוצה גם להתרשם מדברים כאופי מגר
בש ומעמיק, ראש הפועל כהלכה, פרוץ
ש, אומר משהו, אני רוצה לפנות בזה,
כאמצעות מדור, אל כל בנות המין ה'
יפה, בקריאת מלחמה: מי בכך, מכל אלה
החושבות עצמן למשהו קצת מיוחד,
תעמוד במבחן ההתכתבות, ותצליח לי
הרטיט את לבי כל אמת שאגש לחיבת
הדואר? תנאי הלחימה הם: דוגריות, זה
עוה, חוסר גיגונים והצטעצעות, ואף
שליחת תמונה. הגיל: 19-23.
"אדי פולו! קדימה!"
קצת מאכזב הסוף, לגבי סטודנט ה'
טכניון, מה?

★ ★ ★ משעמם, בערכים

משעמם לי (1018/1188) בערכים. היא
חיילת, משתחררת רק בעד חמשה
חודשים. בינתיים, רוצה היתה להפיק את
שיעמם ערבית בקראת מכתבו של צעיר
למעלה מגיל 25.
חוץ מכתב יד נאה, לא הצלחתי לי
גלות בה הרבה. היא מספרת לי שאיננה
יודעת אם עצם היותה גבוהת-קומה הוא
מעלה או חסרון. היא לא רוצה לומר
שאומרים עליה שהיא נחמדה, משום ש'
הראי שלה בחזרה מעיד על כך כמאה
עדים, "וא זה: אני באמת נחמדה."
היא רוצה שהבחור יהיה נזמ, ידע
לעשות שמה, "שיהיה בחור המסוגל לי'
עניין בחורה כמוני."

★ ★ ★ כל בנות ירושלים

בנות ירושלים, השבעתיכן בצבאות
או באיילות השדה שלא לכתוב לי מכ'
תבים ללא פסקות, פסיקים ונקודות כמו
מכתבה של (1010/1189). אני רוצה לי
קוות שהיא איננה מאפינת את בנות
עירכן.

"קירית, אין לי עודף גיר דיו וכסף.
מתחשק לי לכתוב לך מכתב כזה ש'
תצטרכי (השגיאה איננה שלי) לשבת
שעה ליד המילון כדי לפענח אותו. אך
לבי הטוב לא נותנו לעשות כן... חסי
עלי רותי! עשי לי בבקשה הכרה מכ'
תבית עם בן נחמד וחתיך אומר לך את
האמת, אינני אוהבת ממושקפים וצנור
מים. עם אותו בן מעוניינת אני להת'
כתב על דא ועל הא, כאוות נפשו. רצוני
שיהיה "ראוי" להתכתב עמי. זה רק
בצחוק אל תחשבי אותי לגאונתית. ר'
כעת תורי. אני ירושלמית צעירה. יוני
חושבת שמראי צריך לשנות היות ש'
רצוני להתכתב עם אחד שיתעניין בי ב'
עיקר בגלל פנימיותי ושחיצוניותי לא
תשנה לא (השגיאה, אתם יודעים של מי)
מאום. אך חס וחלילה אל תחשבי ש'
מפזזת אני למסור את תאורי, היות
שאני קופה גמורה השד אינו נורא כל'
כך. יש שיר מסוים שאומר שכל בנות
ירושלים נאות. אני אחת מהן. שערי
מגיע עד אחרי המתניים, צבעו שחור.
בפי כל הוא נקרא שיער ארוך, ליתר
בירור זו צמה. בגובה אני על הגובה הן
בצורה והן במורל כאשר הוא נחץ.
אסתפק בתאור זה. לכן שיפול בכפי
אמסור יותר פרטים. רצוני לסיים בזאת
ועד רצוני לקבל מכתב תשובה, רותי
ואם לא אז אני... אני... לא יודעת
מה שאעשה לך בחיי, זה כבר עובר
כל גבול. האם רצונך שיחבבו אותך ואת
מדורך, ההרי מפני, יש לי שליטה על
חוגים נרחבים בצייבור. אני רוצה לי
הודות לך מראש על אשר תעשי עבורי
מרב פחד. ברכת ירושלמית צעירה עלי
והצליחי!"
אלי, איוה פטפוט!

★ ★ ★ כמו בשיר הידוע

משום מה לא תיארתי לי שצנחנים
יכולים להיות בודדים. לאור ההצלחה
הרבה שיש להם אצל הבנות, ביניהן גם
הקוראות שלי, הרי זה מוזר לקרוא את
מכתבם של (1018/1190). האומרים שהם
מרגישים את עצמם בודדים. מובן ש'
אעשה כל מה שביכולתי כדי שלא ייש'
ארו כך זמן רב.
שני חובשי הכומתות האדומות גאים
מאד ביחידתם. אחד רב-טוראי, השני
חייל פשוט. בדיוק כמו בשיר המפורסם.
הם רוצים להכיר שתי נערות חמודות
בגיל 17-19. אחד בלונדי וגם לשני
זקן. הם עושים רושם חבוב מאד. אני
בטוחה כי לא יישארו ללא תשובה. וכי
אינו נערה איננה רוצה להסוף צנחן
לאוסף שלה?

"באסיפה האחרונה של הבנדה שאני
משתתף אליה," כותב לי בחור אחד,
ה'חלט לערוך טיול לנגב — סדום'
טין גדי — בשבועות הקרובים, ובה
הועלתה הצעה להזמין את רותי של
העולם הזה להשתתף בטיול, מאחר ש'
נודע שאת אוהבת טיולים. אז עלי הוטל
התפקיד להתקשר אתך ולהזמין. אגב,
הבנדה שלנו מורכבת כעת מסטודנטים
משנה שלישית ורביעית מהפקולטה לי'
כימיה של הטכניון וסטודנטים שנה
אחרונה מהפקולטה לרוקחות של האר'
ניברסיטה העברית, והנני משתייך לקבו'
צה השניה.

"תאריך הטיול תלוי אך ורק בך. אנו
מוכנים בכל רגע לטיול. אני מקווה ש'
אינך מתכוונת לאכזב אותנו."
מצטער, בחורים, אך תוכניותי ערו'
כות כבר למשך השבועות הקרובים.
הזמנתכם החמיאה לי ביותר. אולי בפעם
אחרת. אך אם אתם באמת אוהבים אותי,
תוכלו, אולי, לעשות משהו למעני. אני
אספנית בולים מושבעת וחסר לי הבול
של הלידה. אולי נמצא בול כזה ברשותו
של אחד מכם?

★ ★ ★ לב וארי פולו

לי (1018/1187), שהיא סטודנט הטכניון,
יש כנראה בעלת בית שאין לה בת מת'
בגרת, או שהבת אינה הטיפוס של
אותו סטודנט. כי אחרת לא היה שולח
לי את מכתבו:

"...הנני סטודנט, דחקא די נאה וכי'
אבל נאנק יומם ולילה בציניק ספרים,
סרגלים ומספרים, בקושי מוציא את
חוטמו פעם בשבוע לאוויר העולם —
מה שמספיק בדיוק כדי לאשר כל פעם
מחדש את קיומם של כחורים צבעוניים
נזמדים, תסרוקות וחיוכים של המידה
האחרונה וידידי על ירכיים שאומר
נגסני, מה שמרטיט מאד את הלב, אלא
שמשום מה יושב לו כנראה בתוכי מין
יצור נוסף, עיקש ואירציונלי, המסרב
בכל תוקף להסתפק בכגון אלה, והוא

הטיפוס שלי

"יש לי הרושם," כותב זיו צפירי
מרמת השרון, נוהיגן, רחוב החרוב
14, "שלפעמים העסק של התמונות הוא
קצת בלוי."
אבל הפעם באמת מצאתי את התמונה
המזערפת, באחד הסטודנטים בטיני על
ג'בל מוסא. אולי זה אבד לאחד ה'
חיילים, ואלי לאותה נערה עצמה. בכל'
זאת, רותי, אנא מצאי לי אותה."
נערת החביבה, הרשי לי לשאול אותך
משהו: מד ע את שוויצריה? זה אגב מו'
כיר לי את הבדיחה על הקצין שנכנס
לכסית במלחמת השחרור, ללא אקדח.
"תראו איזה שוויצר" אמרו עליו.

הוא כחוש משאר הבחורים. החגור מתוח עליו. המימיה אינה מקפצת, הוא קשר אותה בשרוך לחגורה. סוף סוף אין הוא טירון. כבר שנה וחצי בצבא. שנה וחצי הספיקו לבסס אצל גדי תיאוריה שלימה על ההליכה, מעין פילוסופיה של הולכי רגל.

כל אדם שרוצה ללמוד ללכת צריך קודם כל לעבור כמה משברים בהליכה. צריכים ללכת וללכת עד שהכוחות מתחילים לעזוב אותך ואתה מרגיש שאתה מוכן לתת את כל העולם בשביל לנוח כמה רגעים ולשתות לגימה. אבל דוקא אז אתה מתחיל ללכת יותר מהר. המפקד מדרבן אותך. אתה חושב שאתה הולך למות, שצור רגע אתה גופל. אבל איך שהוא אתה ממשיך. פתאום אתה מרגיש שלא איכפת לך ללכת עד סוף העולם בלי לשתות כלום. זה סימן שנהיית גבר ואתה יודע ללכת.

איפה למד גדי, שעלה לפני שש שנים מעיראק, תיאוריה מענינת זו? בתנועה. "הולכתי לקיבוץ עברון, עשינו מסעות למצדה, עין גדי ולמכתשים. הצעדה זה כלום לעומת אז. בטח היינו אז יותר צעירים."

★ ★ ★

אוטובוסים ברגל

הכביש רץ מתחת לרגליים. הכל חוקף נמהירות של סרט נע. ילדי מעברה יחפים בצד הדרך, נערות בית ספר בתלבושת לבנה זורקות פרחים צהובים, נשות מושב יוצאות עם כרי חלב. בצד הדרך שקע אוטובוס גדול שגיטה לעקוף את הצעדים.

גם אוטובוסים ילכו היום ברגל, אומר אחד הצועדים ומבלי להשוב הרבה כבר נמצאים הבחורים משני צדיה של המכונית המגושמת ומתחילים לדחפה ולחלצה. אחר כך שוב הולכים. הולכים ושרים. השרים כבר יוצאים מהגרון מבלי לחשוב עליהם. העיניים תקועות בנעלי ההולך הפנים והראש העייף מוצף מחשבות. מה חושבים?

ואן חיים, 20, יליד טריפולי ותושב מעברת בית ליד, חושב על היידיה. מי חלם פעם שילך ליחידה קרבת? אבל עכשיו הוא מבסוט, הוא פשוט אוהב להשתפשף. השפשוף הגדול והרציני באמת היה המסע הגדול של 200 הקילומטרים לאורך גבול סיני, מניצנה לאילת. זה היה מסע! אנשים סחבו כמו פרידות, הלכו שמונה ימים שלמים דרך מדבר והרים, ולמדו להכיר את השטח.

"חיל שמן", צועק ילד מהמדרכה. סרן יהודה בריא-הגון, הצועד בעקבות הקבוצה, אינו נעלב. יהודה הוא בעל שיער מסולסל. הוא יליד הונגריה וחניך כפר הנוער בן שמן. בצבא הוא משרת כבר שבע שנים. היחסים בינו לבין פיקודיו הטוראים אינם סובלים מרשמיות מיותרת או מקפדנות שלא לצורך. "ביחידה שלנו, יחידה שחיה כל הזמן בשדה, יחידה שבאה מפעילות קרבית לצעדה וחזרת אליה לאחר הצעדה, יש דברים חשובים יותר מאשר הבולשיט", אומר יהודה.

זה היה בקרבות ששת הימים בסני, כוח גדול גערך להתקפה על מוצבי האויב המגודרים והמבוצרים היטב. יחידת חיל ההנדסה פנתה שובל צר בשדה מוקשים. בשביל זה עמדו לעבור כוחות השריון הפורצים אל המוצבים. בראש ההולכים היתה יחידתו של יהודה. הוא ישב בגיף הראשון. הגיף הראשון העובר בלילה דרך שדה מוקשים. מאחורי הגיף, שטס בין רעמי התפוצצויות פגזי האויב, הודגב סרט לבן שסימן לבאים אחריו את המסלול הפגזי.

כמה אנשים נפצעו מההפגזה, אבל הגיפים עברו בשלום. זחלם שנסע על אותו שביל מאחוריהם עלה על מוקש. קבוצת תותחנים חולפת בצעירה מהירה על פני קבוצת גולני. לא חשוב, שיעברו להם. המהירות היום אינה קובעת. קובעת ההופעה הקבוצתית, קובעים המוראל וההור פעה החיצונית. למי יש סיכויים לנסוע להולנד? כל אחד חושב שמגיע לו. הצנחנים שעברו ביום הראשון את מסלול המכשולים בסכום נקודות גבוה — סתם גיבורים בצבעים טבעיים. לנח"ל חוף יש עוד פעם סיכוי לקחת את המקום הראשון. יש כוורת דבורים ליד מאהל הנח"ל. חברה, מה

שלושת המוסקטרים. שלושה סגנים גבוהי קומה אלה שתלו על גבם את השילוט "שלושה מוסקטרים" בצירוף מספר כרטיס הכניסה, היוו את חולית הצועדים הבודדת הטובה ביותר: עמוס מדרוני, יעקוב מושקובסקי ויצחק שוורץ.

קדימה צעד. בעזרת אבא ואמא יכול גם הוא לצעוד. **מסדר רגליים.** הרגליים היחפות שייכות לקבוצת הצנחנים

דעתכם שהלילה עושים קצת שמח ל-דבורים, שילכו לישבת אצל הנח"ל? לפני הסוף, חנה קצרה. מהמכונית מורידים את בקבוקי החלב. ואנשים בולעים את המשקה. צלילי החצוצרה הד ערבים שוב משתפכים, והם מצטרפים בשירה חרישית.

אין זה משנה אם יזכו במקום הי ראשון או במקום השני. הפרס אינו המטרה. העיקר הוא ששלושים אנשים המהווים את היחידה רצו לעשות יחד משהו, התאמצו יחד לעשותו למרות הי קשיים, והגיעו יחד לסוף. זאת המטרה.

★ ★ ★

ה נעריים — נעלי צנחנים, הח גור ירוק ומהודק, הצעידה — צעידה גברית ועל החזה מתנוססים כנפי הי צנחן. אבל הראשים מתחת לכומתות האדומות הם ראשי נערות. רנה גוברמן ממשמר השרון, מוצקת ויפת פנים, נותנת מתוך השורה את הפקודות: "הרם ראש! זקוף קומה! ישר שורות!" אין צורך מיוחד בעצות טובות אלה שמשמיעה רנה כל כמה דקות, שכן תריסר הכפות האדומות צועדות ממש כאבים ההולכים לטרור סבתות.

דגל רגל! השיטה המקובלת למנוחת הרגליים ולהחזרת מחזור הדם למהלכו הרגיל היא הרמתן לגובה והשענתן על המכונית. **אוי איי נעריים!** גיבורות הצעדה הן כמובן הנעליים האלמוניות, שבכושר עמידתן וסבילותן תלוי לא במעט גורל הקבוצה הצועדת.

ועד הפסטיבל הישראלי

פס
אתה
יכול
לזכות!

נסייעת חנם למוסקבה

לקוראי הפסטיבל

קוראי העולם הזה מוזמנים על-ידי ועד הפסטיבל הישראלי לקחת חלק בתחרות גדולה שהזוכה בה יסע לפסטיבל הששי של נוער וסטודנטים, שיתקיים השנה בין 28 ליולי ל-11 באוגוסט במוסקבה, בהשתתפות משלחות מ-117 מדינות ובתוכן משלחת בת 250 משתתפים ממדינת ישראל.

זכות השתתפות בתחרות נתונה לכל קורא העולם הזה, עד גיל 30, שישלח למערכת — ה.ד. 136 ("פסטיבל") — ספור, שיר, כתבה או סיסמה קצרה שהרעיון המרכזי בהם יהיה רעיון הידידות וההבנה בין הנוער העברי לנוער הערבי ושלוש בין ישראל למדינות ערב.

העבודות שתשלחנה למערכת תהיינה מלוות בתלוש המתפרסם בסופה של מודעה זו. ועדת השופטים תהיה: שלום כהן, ראש מערכת "העולם הזה"; גילה כהן, חברת ועד הפסטיבל; אלואס דלאל, מנהל בית-הספר האורתודוכסי בחיפה; מיכאל אלמוג, במאי תיאטרון "זירה" ויורם מטמור, סופר. הסיפורים לא יהיו גדולים מגיליון דפוס, הכתובת עד 1000 מילה והסיסמה לא יותר משלושה משפטים. את החומר יש לשלוח לא יאוחר מ-21.5.57.

אין זו תחרות ספרותית או אמנותית, בה תזכה היצירה בעלת הרמה המקצועית הטובה ביותר. הפרס ינתן לצעיר או לצעירה שיביעו, בצורה האמיתית והמשכנעת ביותר את הרעיון — אם בצורת סיסמה, אם בצורת סיפור או שיר.

תלוש השתתפות בתחרות הנסיעה למוסקבה

שם

כתובת

גיל

מקצוע

הופ הופה! ואחרי זה מתחילים לשיר: "ומלפני כולם מתים" — שיר טוב להעלאת המוראל.

מוראל לא חסר. 12 הבנות, מקפלות מצעי נחים ופקידות מטה, שחלק מהן אף עברו קורס הצניחה, החליטו שהן זולכות ויהי מה. שלא כביחידות אורות, לא טיחררו אותן לאימונים ולא נתנו להן חופשות על חשבון הצעדה. הן התאמנו בשעות הפנאי, אחרי העבודה. לא היתה להן קצינה או מפקדת שתאמן אותן. הן נותאמו לבד. בנימינה ברוצקי (19.6) הפכה למפקדת. היא זמנס רק טוראית ראשונה, אולם כאן היא המפקדת ונותנת את ההוראות: "מריב, סגרי את הכתור בחולצה! תחיה, הודרני לסיים את הצחצוח הנעליים!"

בנימינה היא גבוהה קימה, רזה במקצת אך מוצקת. כי שסיימה את סמינר זקביצות בתל-אביב והתניחה, ביקשה רק זכר אחד: לא לעבוד בפקידות, לעסוק במשהו נ"עניין. העבירו אותה לצניחנים. היא עוד לא צנחה ורק מקוה לעשות זאת בעתיד הקרוב.

לפני הצבא כמעט שלא עסקה בנימינה כלל בתורת המסעות, אבל בצבא נמדתי ללכת יופי. אנחנו רוצות יותר משאנו יכולות! זור מרת היא. אולם זו גישה צנועה יותר מדי. תוך זקות אחדות מימן היציאה מונד נת החניה, עברה וקבוצה במהירות לא פחות מאשר חמש קבוצות שיצאו מפה. היה צורך לעשות חניות ארוכות כדי לא להקדים יותר מדי.

מדי פעם עוצר רכב נבאי ומת. כי קופץ אחד ומפקדים, נותן מלה טובה או מולק תריסר תפסות גומי יעילה. ההתעניינות מגבירה את מצב הרוח.

במעלה ההר, קצת לפני סיבוב בית גוברין, זון עוצר רות חניה. "למי מברשות יצחצח נעליים! לטרק את השערות היפות שלכן ולעשות את עצמכן נחמדות וחתיכות!" אמרת בנימינה. הבנות משתרעות בצד הדרך, מוחאות כף לקבוצות אחרות החולפות על פניהן. תחיה אלנברג בת 18 מתנחלה, עוסקת קצת בריג' ליה. תחיה היא בחורה מלאה ובריאית גוף, בעלת צמה ארוכה. כשהיו צרות עם פידאיון בנגב, עזבה תחיה את בית הוריה והצטרפה לקיבוץ כיסופים בגבול. היא רצועה — סתם ככה. אחר כך הגיע זמנה להתצב לצבא, אבל בתור תושבת משק ספר לא היתה חייבת ללכת. היא עזבה את ה"משק כדי להתגייס לצבא. ואם תזיה כבר נמצאת ב"צבא — ברור שהיא לא תשב בחיבוק ידיים. "התח" ננתי ממש שיתנו לי לענוח. דחו אותי וסרכו אבל בסוף לא היתה להם ברירה."

למעשה, הצעדה הא ה"מסע הרציני הראשון של תחיה, שלא לקחת בחשבון את האימונים לפני הצעדה. אין פלא איפוא שיש קצת יבלות ברגליים. אבל תחיה לא תראה שום סימני כאב או עייפות. היא מטפלת ברגליה במומחיות. היא יונה מביתה בזה כלום, אך הבנות נותנות עצות: "שפכי קצת טאלק על הרגליים, גורי את הצפרניים, החליפי גרבי צמר".

את העצות המעשיות ב"יותר נותנת רות ימפרס. רות, שהיא חברת קיבוץ נגבה, הינה בעלת נסיון בלתי רגיל במסעות. היא מונה את כל לאחר יד, כאילו היו הליכות לחנות זמר. כולת: שלושה טיולים למצדה, שניים לואדי ערוגות, שניים לגירמק, שניים למכתשים

ועוד כמה מסעות קטנים. קצת לפני קו הגמר מבחינות הבנות כי הגיעו מוקדם מדי. בנימינה רוצה ליגווח מעט. הבנות רוצות להמשיך. אבל מתאוס נראות במעלה ההר כמתות אדומות. בין רגע שוכח את הכל. "אלה הם בטח החברה מהגדוד שלנו. נסתדר ונלך לתם ביחד." הן נערכות שוב על הכביש, מותחות את חולצותיהן וברגע שקבוצת הצנחנים הגדולה מגיעה אליהן נותנת בנימינה את הקצב להמשיך לעבוד.

הגברים מסתכלים בבנות בעינים מזריצות. סגן גבה-קומה צועק: "שלוש פעמים קיפאק לכבוד המקפלות קיפאק — היי! קיפאק — היי! קיפאק — היי! היי! היי!" הם המשיכו לעבוד יחד. קבוצה קטנה

מזכרת היופי של המצעד, כך הגדירו הצועדים הזכרים את אילנה פלקוביץ (18), רב-טוראית בחיל הים, הנראית בתמונה כשהיא משקה את פניה וחולצתה במים, שהם גם המצרך הקוסמטי בצעדה.

האדם המבוקש ביותר בסוף יום הצעדה הוא כמובן הסנדלר. חיים, הסנדלר המפרסם מהרסוב, לא זכה כנראה בכל ימי חייו למספר לקוחות כה גדול כפי שזכה לו ביום אחד בלבד של צעדה.

טיפול ביבלת. הבעיה הכאובה והכואבת של כל צועד היא היבלת. צוות ח.בשים וחובשות מוצא דרך לפתור הבעיה: ניתוח קל, יוד וחבישה. הצרה היא שאחרי כמה צעדים צצה יבלת חדשה במקום אחר.

של נערות חסונות וצרודות לפני קבוצה גדולה ושופעת של גברים מצקים. הן שרו בקול נמוך יותר, הן הזיעו אולי קצת יותר, היבלות ברגליהן כאבו יותר. אבל איש לא צחק להן. הן צעדו כמו גברים!

הינה בעלת נסיון בלתי רגיל במסעות. היא מונה את כל לאחר יד, כאילו היו הליכות לחנות זמר. כולת: שלושה טיולים למצדה, שניים לואדי ערוגות, שניים לגירמק, שניים למכתשים

תיאטרון

נשיו וינדזור העליונות

נשיו וינדזור העליונות (מאת ויליאם סקספיר; ביים: משה הלוי; ריקודים: איי רנה גיטרי) — הן מרת פורד (חיה שרון) ומרת פייג (דבורה קסטלניץ). השתיים הן נשות אצילי העיר וינדזור ששמו להן למטרה לעשות וללעג ולקלס את כל גיון פאלטי טאף (מאיר מרגלית). אציל זקן בן עירן שהחל באחד הימים לשגר מכתבי אהבה ונאופופים לפי כתובת ביתן.

לכאורה הרי הכל טוב ויפה. אהל מעלה לבתמו בחורה את מיטב הריפרטואר הישן שלו, מנסה את מול קופתו בקומדיה שקסי פורית מלבבת. חיה שרון, דבורה קסטלניץ ומאיר מרגלית מחדשים ימיהם כקדם בעזרת הסקסט העליון, המתורגם חלקות בידי נתן אלטרמן.

אולם על הבמה לא הכל נראה חד וחלק. מאז ביים משה הלוי לראשונה את נשיו וינדזור העליונות, עברו עשר שנים ארוכות. תפארתיה של גינה ברגה, שנראו אז עליונות מאד דומות עתה לרהיטים עתיקים ועבשים. ואילו תעלוליהן של הנשים העליונות ושל כל גיון פלאסטאף מוצגים עתה כנשף מסיכות של אורחים עיפים.

משום כך בולטים דווקא שני שחקנים המופיעים לראשונה על בימת האהל. גרדון סמר (ד"ר קיוס) חולטר באך (השופט שלאן), משעשעים את הקהל העייף משלש שעות הצגה, שאותה בלחיים צלילי תקליט חורק, המרקיז את אציליו ונשות העיר וינדזור, שהיתה פעם עליזה מאד כנראה.

מאחורי הקלעים

ציפורים באולפן

תשומת לב מיוחדת גילה זיי קילס, הבמאי הצעיר של אנה כריסטי, שהפתיע את שחקני הבית המשתתפים במחזה בשי נאה. משתתפי ההצגה קיבלו כל אחד סיכת ניקל סגנה, הרוטה בצורת אסדת הפחם של רביהחובל הוקן (אהרון מסקין) אבא כריסטי... מבוא הצגות ילדים הציק השבוע את בימות התיאטרונים בתל-אביב. לכבוד חג הפסח העלה תיאטרון היילדים של הסתדרות המורים והגננות את הצגת דוליטל הרופא, בבמיו של שחקן הקאמרי דן קידר. דורח מי מציג את אצבעוני, בבמיו של יואל זילברג מהביתמה ואילו... ציפורים להצגה את המחזה תום טויר... ציפורים הציפורים הטרוד השבוע את שחקנית הדיקאמרי בתיה לונס, שבאה לאולפן גלי צה"ל על מנת להקליט קטע מתוך הצגת ירמה. הסכסאם שצאו לחפש את מקור ההפרעה גילו לתדהמתם קן ציפורים בתוך האולפן ויתברכו כמה גוזלים מציצים... הפסקה בפעולותיו של תיאטרון זירה ארעה הדי שבוע בגלל מחללה הפאמאמית של שולמית פילין, השחקנית הראשית של פרנסואה ראש גור. בעוד שכל שאר משתתפי המחזה הודו לפי כבר לא פעם בהודמנויות שונות, אי אפשר היה למצוא מחליפה לשולמית בתפקיד פרנסואה... השירים הכושניים המושמעים בחזרות סגנונית בחוף מיומבה, המתנהלות כסדרן הבחימה, נכתבו על-ידי יוחנן זוראי, ילדי הונגריה, שלא ביקר מימיו באפריקה ומספר הכושנים שהצליח כבר לראותם במו עיניו אינו עולה על עשרה. את המנגינות כתב זוראי לאחר שמצא באחת מחנויות החיים של תל-אביב חוברת ישנה ובה חיים של לחנים כושיים. מתחת לתחנים היו רשומות הברות המילים באותיות לאטיות ניות והן ששמשו כבסיס למילים המושרות עתה בפי שחקני המחזה... ותיקי להי קת הנח"ל חיים סטופל, יוסלה, אדם פורמן ואורי זוהר, זוממים עתה הקמתה של להקה חדשה. יוסלה, אדם ואורי, מתכוונים להצטרף לקיבוץ משמר דוד, קיבוצו של טופל שהתחתן לא מכבר עם גליה, גם היא חברת הלהקה. לאחר שיכנסו למשק, הם מתכוונים להקים להקה בידור קיבוצית, שתופיע בפני חברי המשקים החקלאיים בכל רחבי הארץ... התערוכה הראשונה של ציורים, רישומים ופסלים תוצג במחצית החודש הבא בנצרת. זקני העיר ותושביה אינם זוכרים קיומה של תערוכה כזו, אי פעם. תהיה זו תערוכה אמנים צעירים העזו רכת לקראת פסטיבאל הנוער שיתקיים ב- מוסקבה שתהיה התערוכה הישראלית הראשונה שתוצג בברית-המועצות.

תרגום

היו ימים

הרי מואב (מאת ראובן בן דוד, 120 עמודים) הוא קיבוץ של סיפורים קצרים על ימים, אשר לא ישובו עוד — ימי שלטון המנדט הבריטי בארץ ישראל. מרבית הסיפורים מסופרים מזווית ראייה אשר לא היתה ידועה עד כה לקורא הישראלי — זווית ראייתם של השליטים עצמם. בזה אחר זה מופיעים בפני הקורא סיפורים ססגוניים של קצינים ופקידים בריטיים, המתביישים ביחסי הדידות שהם עם ילדי הארץ, מחלקים את זמנם הפנוי בין מעשי שחיתות שונים לבין נסיונות להעלים מעשיהם. קצין בריטי משתתף בחטיפת נער שד הבדיק כרוזים ברחובות ירושלים, רוצח את הנער, קובר אותו אישם בעבר הירוק, מקבל את גמולו מידי המזרחית, השולחת לאשתו היהודיה מעטפה מלאה חומר-נפץ (הרי מואב). קצין בריטי אחר, המפקח הרולד, אינו יכול לעמוד בפני פיתוי גופו החשוף של ערבי צעיר, המשתתף לאור השמש. הן תוצאות: הערבי הצעיר מתגייס למשטרה, עולה בדרכה. הרולד עצמו נופל קרבן לסחיטה, מומת על-ידי הסחטנים (מות גיבורים). גם השופטים הבריטיים המתוארים בספר אינם שופטי צדק. אחד מהם מוכה את הדין הקטור, אהובה של פרוצה יהודיה, מאשמת מעילה בכספים אך ורק מפני שד הקטור שירת בגדוד הסקוטי האהוב עליו (גדוד גורדון היילנדס). שופט אחר, ברוס טרנס אדוארד חקר (השופט) עושה ככל יכולתו להצלת ששה ערבים שנאשמו באונס חברת קיבוץ בצפון הארץ. פרשה זו הינה שיחזור כמעט מלא של משפט עלי ג'ומאן וחבריו, אשר נערך בשנת 1947. זמן קצר לפני זאת הבריטים מן הארץ.

מי האיש? מסביב לבריטים המושחתים מתרוצצים סגובים יהודיים, ערבים עשירים מסוגו של תופיק אפנדי (אל-עמייין) ופרו צות בנות כל העמים. הערבים שונאים את היהודים. היהודים מתעבים את הערבים. כך למ יחד וזחלים על גחונם לפני הבריטים.

האחד שאינו זוחל הוא פראנסיס בנונוטו (המומר) יהודי הדומה להפלא לישו, אשר קיבל את דת ישו והפך לעורך-דין אך ורק כדי להוכיח את הבריטים על שחיתותם. הוא מחלץ רקדנית, אשר עמדה להיורק מחזרה, בהוכיחו כי האורח הלילי שלה לא היה אלא אב בית-המשפט המחוזי — ונושא את הרקדנית לאשה.

הסיפורים הבריטיים המופיעים בספר הינם משכנעים למדי. לעומת זאת נראים כל הסיפורים העוסקים אך ורק ביהודים מלא כותיים עד כדי ילדותיות. יוצא מכלל זה הסיפור הפרופסור בו מספר פרופסור מדי דקן וצולע, בעל לאשה יפהפיה, את הסיפור הקלאסי של אפרודיטה, אשר בגדה בבועלה, האל הצולע היפסטוס. קצין משטרה יהודי, הדומה להפלא לארוס, מאהבה של אפרודיטה, מאוין לסיפור בעניין בלתי רגיל.

הרי מואב לא נכתב בעברית. הוא תורגם על ידי ש. שיחור משפה זרה, כנראה מ- אנגלית. השם ראובן בן דוד הינו בדוי והקורא אינו יודע עליו דבר — פרט לפסקה קצרה המופיעה במבוא: "המחבר עודנו בדי חיים ומקחה להיות בחיים שעה מספר זה יראה אור".

אולם כל חובב מסתורין יקבל למצוא רמזים לזהות המחבר בסיפורים עצמם. בקרי אותו באורח חיהם של פקידים ממשלה הן מנדאט מעידה על כך שהוא עצמו עבד ב- שירות ממשלה זו. ידיעותיו בשטח הממשט יוצרות את ההנחה שהוא היה איש משטרה, או משפטן.

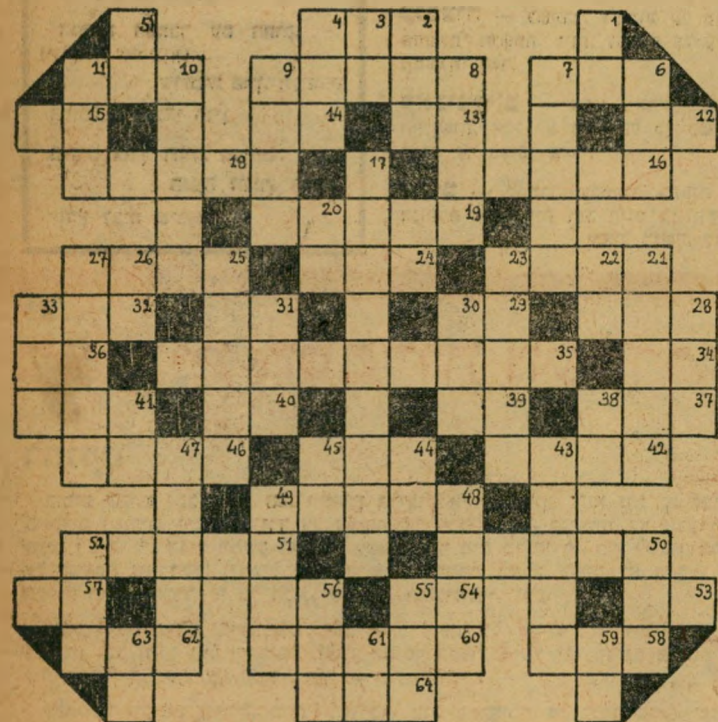
אכל ההנחה שהמחבר היה איש-משטרה, נופלת מסיבה פשוטה ביותר: סיפורי הן פרוצות המעודנים מדי, המופיעים בספר, מ- עידים על כך שהוא לא היה מעורה בהי העולם התחתון. נותר, איפוא, המשפטן לבדו.

חדש וקריא

הערבים לארצותיהם (מאת שאול גורדון, הוצאת ראובן מס, 128 עמודים) — סקירת בוק של המצב התרבותי, החברתי, הכלכלי והמדיני בארצות ערב. היסטוריה של ארצות אלו ממוחמד עד סניו אבל לא עד ככלל. בסיום הספר מבטל הן מחבר את ערכן של כל ארצות ערב ב-15 שורות, מתפעל על כי ידה של ישראל מר שטת אליהן לשלום, למרות עליונותה על כולן גם יחד.

תשבץ העולם הזה 1018

מאוזן: 2. מיכל מים מדברי; 6. מטוס סילון; 8. עליה כתב, לאחרונה, ש"י עגנון; 10. מנגינה צבאית; 12. משירתי ההגנה; 13. לו היה בספר משלי פרק נוסף היה זה פרק זה; 14. גיל ברה-מצווה; 15. מן הצאן; 16. סיגריה פילטר; 18. מסך; 19. שם פרטי, נקבה; 21. משעור; 24. המוצר העיקרי של כרמל מזרחי; 25. אחות משה; 28. תבל; 29. יחידת חשמל; 31. אלוהים; 32. התנצרות; 34. בן נח; 35. שכונה ירושלמית; 36. הבעת כאב; 37. מיוחד ליעקב, בניגוד לידי עשיו; 39. מספר פרקי קהולת; 40. קומפוזיטור גרמני; 41. מין מכס; 42. ירמיהו, למשל; 44. הוא הגורל; 46. מלך בישראל; 48. ח"כ מפא"י; 50. בעל אף עקוב; 51. פרח ריחני; 53. חוטם; 54. רעל; 56. מלת הכללה; 57. עוף טרף; 58. האשה השנייה בבית; 60. בירת בורמה; 62. המוצר של חנויות סלוא; 64. בן אדם. מאונך: 1. מספר אוניות; 2. שם פרטי, זכר; 3. מדגסקר, למשל; 4. תושב קופנהאגן הוא כזה; 5. בעל הפרה; 6. נתנו לסיסרא במקומם חלב; 7. אליל ההגנה; 8. כדאי להעזר בו לפתרון תשבצים; 9. מחשבות; 10. מחזאי צרפתי; 11. מתקן שעונים; 17. יישוב בגליל העליון המזרחי; 19. כך יאה למנוצחים; 20. המטבע היפאני; 21. שוחד; 22. ענף; 23. סגן מנהל משרד החוץ; 25. ספר תנ"ך; 26. אי-אפשר לייצרו מאין; 27. צורת ביטול של לפל ואורו; 28. רצון; 30. איכות; 31. אשה כזאת נחשבה כמסוגלת להגיד עתידות; 33. בלעדיה אין ערך רב לעט הנובע; 38. מווסת הדם; 41. בתוכו; 43. בן יעקב; 44. זהב; 45. שמו הפרטי הוא סינגמן; 47. בית נשים מזרחי; 48. כלי רתמה; 49. שם פרטי, זכר; 50. דבר; 52. כלי נגינה; 55. חלק הארוחה; 56. שער בכדורגל; 59. סוד; 61. חלק הגוף; 63. בן יהודה.

(5) 12.22. (9) 12.22. (7) 12.22. (8) 12.22. (6) 12.22. (4) 12.22. (3) 12.22. (2) 12.22. (1) 12.22.